

Zajednički praktični vodič Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije

namijenjen osobama uključenim u izradu pravnih
propisa u institucijama Evropske zajednice

Europe Direct je servis koji vam pomaže u nalaženju odgovora
na vaša pitanja o Evropskoj uniji

Novi besplatni telefonski broj:
00 800 6 7 8 9 10 11

Brojne druge informacije o Evropskoj uniji se mogu naći na Internetu.
Dostupne su preko servera Evropa (<http://europa.eu.int>).

Podaci za katalogiziranje se nalaze na kraju ove publikacije.

Luksemburg: Ured za službene publikacije Evropskih zajednica, 2003

ISBN 92-894-4063-5

@ Evropske zajednice, 2003

Reprodukcija dozvoljena, pod uslovom da se navede izvor.

Štampano u Belgiji

Prevoditelj: Said Hrelja

Lingvistička redakтура i prijevod izmjena iz 2009: Vanda Mandić, Sektor za prevođenje iz
područja evropskih integracija, DEI

Pravna redakтура: Amela Alihodžić, pomoćnik direktora, Sektor za usklađivanje pravnog
sistema BiH sa *acquis*-om, DEI

Priredio: Sektor za prevođenje iz područja evropskih integracija, DEI

*Direkcija za evropske integracije zahvaljuje Američkoj agenciji za međunarodni razvoj
(USAID) na ustupljenom prijevodu Zajedničkog praktičnog vodiča koji je pripremljen u
okviru Projekta razvoja sektora pravosuđa*

Sadržaj

Predgovor	3
Opći principi (Smjernice 1 do 6)	5
Dijelovi propisa (Smjernice 7 do 15)	15
Zatvoreno i otvoreno pozivanje na propis (Smjernice 16 i 17)	32
Izmjene i dopune (Smjernice 18 i 19)	39
Završne odredbe, opozivi i aneksi (Smjernice 20, 21 i 22)	46
Aneks – Obrasci standardnih propisa	53
Popis dokumenata na koje se ovaj Vodič poziva	62
Abecedni indeks	64
Izmjene Zajedničkog praktičnog vodiča za izradu pravnih propisa Evropske zajednice, april 2009.	71

Predgovor

U cilju boljeg razumijevanja i ispravne provedbe pravnih propisa Evropske zajednice (EZ), neophodno je osigurati da su propisi jasno napisani. Propisi koje usvajaju institucije Evropske zajednice se moraju pisati na jasan i dosljedan način u skladu sa jedinstvenim principima prezentacije i izrade propisa, kako bi se građanima i privrednim subjektima omogućio uvid u njihova prava i obaveze, kako bi se sudovima omogućila njihova provedba, te kako bi se državama članicama, u slučaju potrebe, omogućilo da ispravno i blagovremeno prenesu te propise u svoje zakonodavstvo.

Potreba za bolje napisanim zakonima – kroz izradu jasnijih i jednostavnijih propisa prilagođenih principima valjane izrade propisa – prepoznata je na najvišem političkom nivou već 1992. godine prilikom održavanja sjednice Evropskog vijeća u Edinburgu. Vijeće i Komisija su poduzeli mjere kako bi odgovorili na navedenu potrebu.¹ Ovo opredjeljenje je potvrđeno u Deklaraciji br. 39 koja govori o kvalitetu izrade propisa Evropske zajednice, i koja je priložena Završnom aktu Ugovora iz Amsterdama. Kao rezultat donošenja ove deklaracije, tri institucije koje su uključene u postupke usvajanja propisa Evropske zajednice, tj. Evropski parlament, Vijeće i Komisija, usvojile su zajedničke smjernice namijenjene unaprjeđenju kvaliteta izrade propisa Evropske zajednice u okviru Međuinstitucionalnog sporazuma od 22. decembra 1998. godine.²

Ovaj Vodič su pripremile tri pravne službe u skladu sa gore pomenutim Sporazumom sa ciljem da se proširi sadržaj i da se pojasne implikacije ovih smjernica, tako što će svaka smjernica biti pojedinačno obrazložena uz odgovarajuće primjere. Vodič je namijenjen svim osobama koje su uključene u izradu standardnih propisa Evropske zajednice. Osim toga, ovaj Vodič treba poslužiti kao inspiracija za bilo koji propis koji institucije donose u okviru sporazuma Evropske zajednice, ili u okviru onih poglavlja Ugovora o Evropskoj uniji koja se tiču zajedničke vanjske i sigurnosne politike, te policijske i pravosudne saradnje u krivičnim stvarima.

Zajednički praktični vodič treba koristiti uporedo sa drugim instrumentima posebne namjene, kao što su Priručnik presedana Vijeća Evropske unije³, Priručnik o izradi propisa Evropske komisije⁴, Međuinstitucionalni stilski vodič koji je objavio Ured za službene publikacije Evropske zajednice⁵, ili zbirka uzoraka pravnih akata *LegisWrite*⁶. Osim toga, uvijek je korisno, a veoma često i neophodno, konsultovati relevantne odredbe sporazuma, kao i ključne osnovne propise u određenoj oblasti.

Osoblju gore pomenute tri institucije je sugerirano da koriste ovaj Vodič, te da svojim komentarima doprinesu njegovom unaprjeđenju. Komentari se mogu poslati u bilo koje vrijeme Međuinstitucionalnoj grupi za kvalitet izrade propisa⁷ koja je zadužena za ažuriranje ovog Vodiča.

---

¹ Vijeće: Rezolucija od 8. juna 1993. godine o kvalitetu izrade pravnih propisa Evropske unije (Sl.gl. C 166, 17.6.1993., str. 1).

² Međuinstitucionalni sporazum od 22. decembra 1998. godine o zajedničkim smjernicama za kvalitet izrade propisa Evropske zajednice (Sl.gl. C 73, 17.3.1999., str. 1).

³ Ažuriran posljednji put u julu 2002. godine.

⁴ Ažuriran posljednji put 1997. godine.

⁵ <http://publications.eu.int/code/en/en-0003000.htm>

⁶ Modeli koje je Komisija izradila 1999. godine.

⁷ Komentari se trebaju slati putem elektronske pošte na adresu Grupe za pravnu redakтуру pri Evropskoj komisiji (juristes-reviseurs@cec.eu.int), koja će ih zatim uputiti na pravu adresu.

Pomenute tri pravne službe se nadaju da će ovaj Vodič pomoći svim osobama koje su na bilo koji način uključene u izradu pravnih propisa u svojim matičnim institucijama. Samo na taj način, svi oni će biti u mogućnosti da daju svoj doprinos ostvarivanju zajedničkog cilja, tj. upoznavanju građana Evrope sa pravnim propisima u kojima se jasno navode ciljevi Evropske unije, te instrumenti koje Unija koristi u postizanju tog cilja.

Za Pravnu službu
Evropskog parlamenta

G.GARZÓN CLARIANA
Pravnik

Za Pravnu službu
Vijeća

J-C. PIRIS
Pravnik

Za Pravnu službu
Evropske komisije
J-L. DEWOST
Generalni direktor

Brisel, 16. marta 2000.

Opći principi

(Smjernice 1 do 6)

1. PRAVNI PROPISI EVROPSKE ZAJEDNICE SE PIŠU JASNO, JEDNOSTAVNO I PRECIZNO.

- 1.1. Terminologija korištena u pravnim propisima mora biti:
  - jasna, lako razumljiva i nedvosmislena;
  - jednostavna, koncizna, bez nepotrebnih elemenata;
  - precizna, tako da ne ostavlja prostora za dilemu kod čitaoca.
- 1.2. Ovaj princip logičkog rasuđivanja takođe odražava opće pravne principe kao što su:
  - jednakost svih građana pred zakonom, u smislu da zakon treba biti pristupačan i razumljiv svima;
  - pravna sigurnost, koja se ogleda u tome da je moguće predvidjeti kako će se zakon primijeniti.
- 1.2.1. Ovaj princip je posebno važan u pogledu pravnih propisa Evropske zajednice koji se moraju uklopiti u sistem koji je ne samo kompleksne prirode, nego je takođe i multikulturalan i višejezičan (vidi Smjernicu 5).
- 1.2.2. Cilj primjene ovog principa je dvojak: prvo, da pravni propisi Evropske zajednice budu razumljiviji; i drugo, da se izbjegnu sporovi koji nastaju kao rezultat loše napisanog pravnog propisa.
- 1.3. Sudovi Evropske zajednice mogu restriktivno tumačiti odredbe koje nisu dovoljno jasne. Ukoliko se to desi, rezultat će biti upravo suprotan onom koji se želio postići uključivanjem nepotpuno razjašnjenih pitanja sa namjerom da se problemi nastali prilikom pregovora o određenoj odredbi razriješe (vidi Predmet C-6/98 *ARD* protiv *Pro Sieben* [1999] ECR I-7599).
- 1.4. Očigledno je da može doći do toga da se principi jednostavnosti i preciznosti nađu u koliziji. Jednostavnost se često postiže nauštrb preciznosti, a vrijedi i obratno. U praksi, mora se postići ravnoteža tako da je odredba precizna u najvećoj mogućoj mjeri, dok u isto vrijeme ne postaje preteška za razumijevanje. Ova ravnoteža može varirati zavisno od adresata na koje se odredba odnosi (vidi Smjernicu 3).

Primjer teksta u kojem nije postignuta gore pomenuta ravnoteža:

«Uvodi se obavezni sistem obilježavanja [proizvoda] koji je obavezan u svim državama članicama od 1. januara 2000. Međutim, ovaj obavezni sistem ne isključuje mogućnost da država članica odluči primijeniti ovaj sistem prema svom izboru [u zavisnosti od proizvoda] koji se prodaje u toj državi članici.»

- 1.4.1. Autor treba pokušati svesti svoju namjeru u jednostavne okvire kako bi mogao izraziti materiju pravnog propisa na jednostavan način. Koliko god je to moguće, trebalo bi koristiti jezik koji se koristi u svakodnevnicima. U slučaju potrebe, jasnoća izraza treba prevagnuti nad lakoćom izražavanja. Na primjer, upotrebu sinonima i različitih izraza koji imaju isto značenje treba izbjegavati.
- 1.4.2. Izrada pravnih propisa u skladu sa gramatičkim pravilima i pravilima interpunkcije omogućuje pravilno razumijevanje teksta na jeziku na kojem je propis napisan, kao i lakše prevođenje propisa na druge jezike (vidi Smjernicu 5).

2. IZRADA PRAVNIH PROPISA EVROPSKE ZAJEDNICE SE PRILAGOĐAVA VRSTI PRAVNOG PROPISA, I POGOTOVO TOME DA LI JE PRAVNI PROPIS (UREDBA, DIREKTIVA, ODLUKA, PREPORUKA ILI DRUGI PROPIS) OBAVEZUJUĆE PRIRODE

2.1. Različiti pravni propisi slijede standardne načine prezentacije i standardne formule (vidi Smjernicu 15). Ovi načini prezentacije i formule su detaljno obrazloženi u Priručniku za izradu propisa Evropske komisije, u Priručniku presedana Vijeća Evropske unije, te u zbirci uzoraka *LegisWrite*.

2.2. Stil koji se koristi u pravnom propisu treba biti prilagođen vrsti propisa.

2.2.1. S obzirom da se uredbe neposredno primjenjuju i da su u cijelosti obavezujuće, njihove odredbe trebaju biti napisane tako da adresati nemaju nikakvih dilema u pogledu svojih prava i obaveza proisteklih iz uredbe. Stoga, trebalo bi izbjegavati pozivanje na državne organe vlasti koji imaju ulogu posrednika, osim u slučajevima kada propis predviđa komplementarno djelovanje država članica.

Primjer:

«Svako preduzeće vodi registar...»

2.2.2. Direktive se upućuju državama članicama (osim određenih izuzetaka, pogotovo onih sadržanih u Ugovoru o osnivanju Evropske zajednice o atomskoj energiji – Euratom).

Primjer:

«Države članice osiguravaju da svako preduzeće vodi registar...»

Osim toga, direktive trebaju biti manje detaljno napisane kako bi se državama članicama omogućila dovoljna diskrecija u njihovoj provedbi. Ukoliko su sadržinske odredbe suviše detaljne i ne ostavljaju prostora za diskreciju, u tom slučaju prikladnije je kao pravno sredstvo koristiti uredbu, a ne direktivu.

2.2.3. Prilikom pisanja odluka treba se voditi računa o adresatima na koje se one odnose, ali u isto vrijeme moraju se ispoštovati formalna pravila prezentacije pravnih propisa koji imaju opću primjenu.

Primjer:

«[Država članica] može primiti finansijsku pomoć od Evropske zajednice zbog izbijanja epidemije afričke svinjske kuge koja je potvrđena...»

2.2.4. U tekstu preporuka mora se voditi računa o činjenici da njihove odredbe nisu obavezujuće.

Primjer:

«Preporučuje se da države članice...»

- 2.3. Način na koji je pravni propis napisan treba također biti prilagođen tome da li je propis obavezujuće prirode ili ne.
  - 2.3.1. Izbor glagola i glagolskog vremena varira u različitim vrstama pravnih propisa, i na različitim jezicima, kao i između uvodnih izjava i sadržinskih odredbi pravnih propisa (vidi Smjernice 10 i 12).
  - 2.3.2. U sadržinskim odredbama obavezujućih propisa, u francuskom jeziku se koristi sadašnje vrijeme, dok se u engleskom jeziku uglavnom koristi pomoćni glagol «shall». Upotrebu budućeg vremena u oba jezika treba što je moguće više izbjevati.
  - 2.3.3. Za razliku od gore navedenog, u neobavezujućim propisima (kao što su preporuke ili rezolucije) (vidi Smjernicu 7), ne smije se koristiti zapovjedni način, kao ni strukture ili oblik koji suviše nalikuju onom koji se koristi u obavezujućim propisima.

3. IZRADA PRAVNIH PROPISA SE PRILAGOĐAVA OSOBAMA KOJIMA SU OVI PROPISI NAMJENJENI SA CILJEM DA IM SE OMOGUĆI DA, BEZ IKAKVIH NEDOUMLICA, PREPOZNAJU SVOJA PRAVA I OBAVEZE, KAO I OSOBAMA KOJE SU ODGOVORNE ZA PRIMJENU PROPISA.

- 3.1. Postoje različite kategorije adresata pravnih propisa: od šire javnosti do stručnjaka u određenim oblastima. Svaka kategorija ima pravo očekivati da se u pravnom propisu koristi jezik koji može razumjeti.
- 3.2. Činjenica da su različite kategorije osoba, kojima su namijenjeni pravni propisi, uzete u obzir prilikom izrade propisa rezultira razlikama u obrazloženju i sadržinskim odredbama tih propisa.
- 3.3. Lakoća preuzimanja određenog pravnog propisa također zavisi od toga da li je kriterij naveden u prethodnom stavu ispunjen.
- 3.4. Pored adresata, propisi podrazumijevaju postupanje državnih organa vlasti na različitim nivoima, npr. državnih službenika, znanstvenika i sudija. Ovo je potrebno uzeti u obzir pri upotrebi jezika u propisu: tekst propisa može sadržati tehničke zahtjeve za čiju provedbu su odgovorni specijalizirani djelatnici iz te oblasti.

[Primjer ciljane izrade propisa:](#)

«Član 3.

Centar za analizu krivotvorina i baza podataka o krivotvorenim novčanicama

1. Centar za analizu krivotvorina i baza podataka o krivotvorenim novčanicama Evropskog sistema centralnih banaka (ESCB) se uspostavlja i djeluje pod pokroviteljstvom Evropske centralne banke (ECB). Centar za analizu krivotvorina je uspostavljen sa namjerom da se tehnička analiza i prikupljanje podataka vezanih za krivotvorenje eura, izdatih od strane Evropske centralne banke i centralnih banaka država članica Evropske unije, obavljaju na jednom mjestu. Svi važni

tehnički i statistički podaci u vezi sa krivotvorenjem eura se pohranjuju u centralnu bazu podataka o krivotvorenim novčanicama.

2. ...
3. Ovisno o zakonskim ograničenjima, centralne banke država članica Evropske unije dostavljaju na uvid Centru za analizu krivotvorina originale novih vrsta krivotvorenih eura koji se nalaze u njihovom posjedu u svrhu provođenja tehničke istrage i organiziranja centralne klasifikacije. Preliminarnu procjenu da li određena krivotvorina pripada već klasificiranoj vrsti ili novoj kategoriji obavljaju centralne banke država članica Evropske unije.»

4. ODREDBE PRAVNIH PROPISA SU KONCIZNE, I NJIHOV SADRŽAJ TREBA BITI ŠTO JE MOGUĆE VIŠE HOMOGEN. TREBALO BI IZBJEGAVATI PREDUGAČKE ČLANOVE I REČENICE, BESPOTREBNO ZAMRŠENE IZRAZE I PREKOMJERNU UPOTREBU SKRAĆENICA.

- 4.1. Dobar stil izrade propisa se odlikuje konciznim izlaganjem ključnih ideja sadržanih u tekstu. Ilustrativne rečenice, zamišljene tako da tekst učine jasnijim za čitaoca, mogu dovesti do problema u tumačenju.
- 4.2. Tekst treba biti interno dosljedan.
  - 4.2.1. Opseg pravnog propisa se mora poštovati u cijelom tekstu propisa. Prava i obaveze ne smiju izlaziti iz onog okvira koji je jasno predviđen određenim pravnim propisom niti se smiju proširiti na druge oblasti.
  - 4.2.2. Prava i obaveze moraju biti suvisli, i svaka kontradikcija se mora izbjeći.
  - 4.2.3. Tekst koji je u suštini privremen ne smije sadržati odredbe trajne prirode.
  - 4.2.4. Osnovni pravni propis ne smije sadržati detaljne odredbe koje se mogu navesti u provedbenoj mjeri.
- 4.3. Pravni propisi takođe trebaju biti usaglašeni sa ostalim propisima Evropske zajednice.
  - 4.3.1. Posebno je važno izbjeći preklapanje i kontradikcije u odnosu na druge pravne propise u datoj oblasti.
  - 4.3.2. Izražavanje sumnji u pogledu primjenjivosti ostalih pravnih propisa takođe treba izbjeći (vidi Smjernicu 21).
- 4.4. Rečenice trebaju izražavati samo jednu misao, dok se u članu grupiše više misli koje se mogu zaokružiti u jednu logičnu cjelinu. Tekst mora biti podijeljen na manje dijelove koji se mogu lako povezati (vidi Tabelu u Smjernici 15) postupnim logičkim razumijevanjem, s obzirom da je i oku i umu čitaoca teže raščlaniti zbijeni blok teksta. Međutim, poštivanje ovog principa ne smije rezultirati bespotrebim i neprirodnim prekidanjem rečenica.
- 4.5. Svaki član treba sadržati jednu odredbu ili pravilo. Struktura člana treba biti što jednostavnija.

- 4.5.1. Nije potrebno u svrhu tumačenja, niti je poželjno u interesu jasnoće, da samo jedan član pokriva sve aspekte pravila koja su predviđena određenim pravnim propisom. Puno je bolje kada taj aspekt pokriva nekoliko članova grupisanih u jedan odjeljak (vidi Smjernicu 15).
- 4.5.2. Struktura članova ne treba biti previše kompleksna, pogotovo u početnoj fazi izrade pravnog propisa. Nacrti i prijedlozi pravnih propisa su predmet diskusija i pregovora koji se odvijaju u toku cjelokupne procedure usvajanja datog propisa, što u većini slučajeva dovodi do dodatne dorade i izmjena. Naknadne izmjene i dopune, koje su veoma često brojne, takođe je teško unijeti ako su članovi već preopterećeni materijom.

Primjer teksta koji nije usklađen sa gore navedenim principima:

«4. Države članice mogu poduzeti mjere za odstupanje od stava (2) u vezi sa određenom uslugom informacijskog društva ako su ispunjeni slijedeći uslovi:

(a) mjere su:

(i) potrebne iz slijedećih razloga:

- javna politika, pogotovo: sprječavanje, istraga, otkrivanje i procesuiranje krivičnih djela, uključujući i zaštitu maloljetnih osoba; borba protiv poticanja na mržnju na osnovu rase, spola, religije ili nacionalnosti, te borba protiv narušavanja ljudskog dostojanstva pojedinca;
- zaštita javnog zdravlja;
- javna sigurnost, uključujući zaštitu državne sigurnosti i odbrane;
- zaštita potrošača, uključujući i ulagače;

(ii) poduzete protiv određene usluge informacijskog društva koja ugrožava ostvarenje ciljeva pomenutih u tački i), ili koja u sebi nosi rizik od ugrožavanja ovih ciljeva;

(iii) proporcionalne gore navedenim ciljevima.

(b) prije poduzimanja navedenih mjera i ne dovodeći u pitanje sudski postupak, uključujući prethodni postupak i radnje obavljene u okviru krivične istrage, država članica mora:

- zatražiti od države članice navedene u stavu (1) da poduzme mjere koje ta država članica nije poduzela ili su one bile neodgovarajuće;
- obavijestiti Komisiju i državu članicu pomenutu u stavu (1) o svojoj namjeri da poduzme te mjere.»

- 4.6. Ponekad je lakše napisati komplicirane rečenice nego uložiti trud i sintetizirati rečenicu u cilju postizanja jasnoće. Međutim, ulaganje ovog truda je neophodno kako bi se došlo do teksta kojeg je lako razumjeti i prevesti na drugi jezik.
- 4.7. Učestalost korištenja skraćenica zavisi od potencijalnih adresata. Potrebno je da su ove osobe upoznate sa skraćenicom, ili da je skraćenica jasno definirana prilikom prvog pominjanja (na primjer: «Evropska centralna banka, u daljem tekstu ECB»).

5. U CIJELOM PROCESU KOJI PRETHODI NJIHOVOM USVAJANJU, NACRTI PRAVNIH PROPISA RABE TERMINOLOGIJU I REČENIČNE STRUKTURE KOJE ODGOVARAJU VIŠEJEZIČNOJ PRIRODI PRAVNIH PROPISA EVROPSKE ZAJEDNICE. KONCEPTE ILI TERMINOLOGIJU, KOJI SU SPECIFIČNI ZA ODREĐENI PRAVNI SISTEM, TREBALO BI KORISTITI UZ DUŽNI OPREZ

- 5.1. Osoba koja piše određeni pravni propis opće primjene u Evropskoj zajednici mora u svakom trenutku biti svjesna činjenice da tekst mora zadovoljiti kriterije Uredbe Vijeća br. 1 kojom se zahtijeva korištenje svih službenih jezika u pravnim propisima. To podrazumijeva uzimanje u obzir dodatnih kriterija pored onih koji se moraju ispoštovati prilikom izrade teksta pravnog propisa na nacionalnom nivou.
- 5.2. Prvo, originalni tekst mora biti izrazito jednostavan, jasan i direktan budući da bilo kakva prekompliciranost ili dvosmislenost, iako možda neznatna, može dovesti do nepreciznosti, približnog ili čak pogrešnog prevoda na jedan ili više jezika koji se koriste u Evropskoj zajednici.

Primjer loše napisanog pravnog propisa:

«Tržišne cijene [proizvoda x] su tvorničke cijene, ne računajući državne poreze i izdatke:

- a) za svježe proizvode koji se pakiraju u blokove;
- b) uvećane za iznos od [EUR X] kako bi se uračunali i troškovi potrebnog prevoza.»

Preferirani način izrade pravnog propisa:

«Tržišne cijene [proizvoda x] su tvorničke cijene svježih proizvoda pakiranih u blokove, ne računajući državne poreze i izdatke.

Ove cijene se uvećavaju za iznos od [EUR X] kako bi se uračunali i troškovi potrebnog prevoza.»

- 5.2.1. Trebalo bi izbjegavati nepotpune rečenice ili kratice. Nije uopće ekonomično koristiti ih za prenošenje poruke koja je toliko kompleksna da zahtijeva naknadno pojašnjenje.

Primjer loše napisanog pravnog propisa:

«Ako proizvodi ne zadovoljavaju zahtjeve iz člana 5., države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi ograničile ili zabranile stavljanje u

promet tih proizvoda, te osigurale njihovo povlačenje sa tržišta, što će biti predmetom izricanja kazni u slučaju da država članica odluči postupiti drugačije.»

Preferirani način izrade pravnog propisa:

«Ako proizvodi ne zadovoljavaju zahtjeve iz člana 5., države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi ograničile ili zabranile stavljanje u promet tih proizvoda, te osigurale njihovo povlačenje sa tržišta.

Države članice odlučuju o kaznama koje se primjenjuju u slučaju nepoštivanja gore navedenih ograničenja, zabrana, kao i naloga da se proizvodi povuku sa tržišta.»

- 5.2.2. Takođe, trebalo bi izbjegavati prekomplikirane rečenice koje se sastoje od nekoliko zavisnih, ili umetnutih rečenica.

Primjer loše napisanog pravnog propisa:

«Sve potpisnice sporazuma moraju imati pristup rezultatima rada, s tim da istraživački instituti imaju mogućnost da rezerviraju pravo na korištenje rezultata za naredne istraživačke projekte.»

Preferirani način izrade pravnog propisa:

«Sve potpisnice sporazuma moraju imati pristup rezultatima rada.

Međutim, istraživački instituti mogu rezervirati pravo na korištenje rezultata za naredne istraživačke projekte.»

- 5.2.3. Gramatička veza između različitih dijelova rečenice mora biti jasna. Na primjer, ne smije biti dileme da li se objekat odnosi na glagol u glavnoj ili u zavisnoj rečenici.

Primjer loše napisanog pravnog propisa:

«... kako bi razumjeli i bili u mogućnosti da pravilno primjene ove odredbe...»

- 5.2.4. Takođe, trebalo bi izbjegavati žargon, pojedine nejasne riječi i latinske izraze u onom značenju koje se razlikuje od njihovog općeprihvaćenog pravnog značenja.

Na primjer:

na francuskom jeziku: «*une approche proactive*», «*en synergie avec*»;

na engleskom jeziku: «*proactive*», «*intergrated resource management system*» (integrisani sistem upravljanja resursima), «*quasi-abolition of central ex-ante visa controls*» (kvazi-ukidanje središnjeg *ex-ante* viznog režima);

«*in fine*» u značenju «u zaključku», «*a contrario*» u značenju «naprotiv».

- 5.3. Drugo, upotreba izraza i fraza – pogotovo, ali ne isključivo, pravne prirode – koji su suviše specifični za jezik ili pravni sistem autora, povećava rizik od pojave problema prilikom prevođenja.

Moraju se posebno imati u vidu dvije stvari:

- 5.3.1. Određeni izrazi na jednom jeziku – i pogotovo uobičajeni izrazi kao što je «*sans préjudice*» na francuskom jeziku – nemaju ekvivalente na drugim jezicima Evropske zajednice. Iz tog razloga, ovi izrazi se na tim jezicima mogu prevesti jedino upotrebom približnih izraza, što neminovno dovodi do semantičkih razlika između verzija na različitim jezicima. Stoga, trebalo bi što je moguće više izbjegavati izraze koji su suviše specifični za određeni jezik.
- 5.3.2. Što se tiče pravne terminologije, trebalo bi izbjegavati terminologiju koja je suviše specifična za određeni pravni sistem koji se primjenjuje u državi članici.

Primjer:

Koncept «*faute*» koji je dobro poznat u pravnom sistemu Francuske nema direktnog ekvivalenta u drugim pravnim sistemima (pogotovo u pravnim sistemima Engleske i Njemačke); u zavisnosti od konteksta trebalo bi koristiti termine kao što su «*illégalité*», «*manquement*» (u vezi sa obavezom) itd. koji se mogu lako prevesti na druge jezike («nezakonitost», «povreda» itd.).

- 5.4. Namjera je da se obezbijedi, koliko je to moguće, i uzimajući u obzir specifičnu prirodu pravnih propisa Evropske zajednice i korištene terminologije, da osobe zadužene za primjenu ili tumačenje propisa u svakoj državi članici (dužnosnici, sudije, pravnici, itd.) prihvate propis kao tekst koji odgovara određenom stilu izrade pravnih propisa, a ne kao «prevod» u negativnom smislu te riječi. Tekstovi prenatrpani tuđicama, doslovnim prevodima ili žargonom, koje je teško razumjeti, predmet su velikog broja kritika upućenih na račun pravnih propisa Evropske zajednice. Kao rezultat toga, pravni propisi se smatraju suviše otuđenim od osoba kojima su namijenjeni.
- 5.5. Konačno, potrebno je navesti dva posebno praktična komentara u pogledu veze između izvornog teksta i njegovog prijevoda.
- 5.5.1. Prvo, autor mora omogućiti prevodiocima da odmah prepoznaju izvore korištene u izvornom tekstu. Ukoliko je odlomak u izvornom tekstu preuzet iz već postojećeg teksta (Sporazum, direktiva, uredba, itd.), to mora biti jasno iz teksta ili, u slučaju potrebe, posebno naznačeno odgovarajućim elektronskim putem (vidi Smjernicu 6). Postoji rizik da će svi skriveni citati koji se ne pozivaju na izvor biti slobodno prevedeni na jedan ili više jezika iako je autor imao jasnu namjeru da koristi izvorni tekst već postojeće odredbe.
- 5.5.2. Drugo, autor mora uvidjeti da opaske prevodilaca, ili općenito govoreći, svih odjela koji obavljaju jezičku provjeru teksta, mogu biti izuzetno korisne. Takve provjere omogućavaju da se otkriju greške ili nejasnoće u izvornom tekstu, čak i nakon duge pripreme propisa, i čak – a možda i pogotovo – kada je izrada propisa predmet brojnih diskusija u kojima učestvuje više ljudi. Problemi ustanovljeni u okviru ove provjere se zatim mogu predočiti autoru. U mnogim slučajevima, najbolje rješenje je promijeniti izvornik, a ne prevod.

6. TERMINOLOGIJA KOJA SE KORISTI U PRAVNIM PROPISIMA MORA BITI INTERNO DOSLJEDNA, TE USKLAĐENA SA PROPISIMA KOJI SU VEĆ NA SNAZI, POGOTOVO SA ONIMA U ISTOJ OBLASTI. IDENTIČNI KONCEPTI SE IZRAŽAVAJU UPOTREBOM ISTE TERMINOLOGIJE UZ ŠTO JE MOGUĆE MANJA ODSUPANJA OD NJIHOVOG ZNAČENJA U SVAKODNEVNICI, PRAVNOM ILI STRUČNOM JEZIKU.

- 6.1. Tekst pravnog propisa mora biti dosljedan kako bi se omogućilo njegovo lakše razumijevanje i tumačenje. Moguće je napraviti razliku između formalne dosljednosti koja se tiče samo pitanja terminologije, te sadržajne dosljednosti, u širem smislu, koja se tiče logičnosti pravnog propisa kao cjeline.

Formalna dosljednost

- 6.2. Dosljednost terminologije podrazumijeva da se isti izrazi koriste za izražavanje istih pojmova, te da se identični izrazi ne smiju koristiti za izražavanje različitih pojmova. Namjera je da se uklone dvosmislenost, kontradikcija ili bilo kakve dileme u pogledu značenja određenog izraza. Stoga, određeni izraz se dosljedno koristi za izražavanje istog pojma, dok se za izražavanje različitog pojma mora izabrati drugi izraz.
- 6.2.1. Ovaj princip se ne odnosi samo na odredbe pojedinačnog propisa, uključujući i anekse, nego takođe i na odredbe srodnih propisa, pogotovo provedbenih propisa i svih ostalih propisa u istoj oblasti. Općenito, terminologija mora biti usklađena sa važećim pravnim propisima.
- 6.2.2. Riječi se moraju koristiti u njihovom svakodnevnom značenju. Ukoliko riječ u svakodnevnom i stručnom jeziku ima značenje koje se razlikuje od značenja u pravnom jeziku, rečenica se mora formulirati tako da se izbjegne eventualna dvosmislenost.
- 6.2.3. U interesu postizanja preciznosti i izbjegavanja problema u tumačenju, pojedini izrazi se mogu definirati (vidi Smjernicu 14).

Sadržajna dosljednost

- 6.3. Dosljednost terminologije se takođe mora provjeriti u pogledu sadržaja pravnog propisa. U pravnom propisu ne smije biti nikakvih internih kontradikcija.
- 6.4. Definicije se moraju poštovati u cijelom pravnom propisu. Definirani izrazi se moraju koristiti jednoobrazno, a njihov sadržaj se ne smije razlikovati od date definicije.

Dijelovi propisa

(Smjernice 7 do 15)

7. SVI PRAVNI PROPISI EVROPSKE ZAJEDNICE OPĆE PRIMJENE SLIJEDE STANDARDNU STRUKTURU (NASLOV – PREAMBULA – SADRŽINSKE ODREDBE – ANEKSI, U SLUČAJU POTREBE).

- 7.1. Naslov sadrži sve informacije o materiji koju uređuje pravni propis, i na temelju kojih se propis identificira. Nakon naslova slijede određeni tehnički podaci (pozivanje na izvornu jezičku verziju, važnost propisa u kontekstu Evropskog ekonomskog prostora, serijski broj) koji se unose, u slučaju potrebe, između naslova i preambule.
- 7.2. Preambula je dio propisa koji označava sve što se nalazi između naslova i sadržinskih odredbi propisa, tj. navodi, uvodne izjave, te standardizirane forme koje im prethode i koje ih slijede.
- 7.3. Sadržinske odredbe su zakonodavni dio propisa. Sadržinske odredbe se sastoje od članova koji se mogu grupisati u naslove, poglavlja i odjeljke (vidi tabelu u Smjernici 15), a mogu ih nadopunjavati i aneksi.

Za detaljnije pojašnjenje određenog dijela standardne strukture, vidi smjernicu koja se odnosi na tačno određeni dio strukture.

Za modele standardnih propisa, vidi uzorke u prilogu iz zbirke *LegisWrite*.

8. NASLOV PRAVNOG PROPISA PRUŽA ŠTO JE MOGUĆE SAŽETIJU I POTPUNIJU INDIKACIJU O PREDMETU PROPISA KOJA NE OSTAVLJA PROSTORA ZA DILEMU KOD ČITAOCA U POGLEDU SADRŽAJA SADRŽINSKIH ODREDBI. PUNOM NASLOVU PROPISA SE MOŽE DODATI I KRATKI NASLOV, U SLUČAJU POTREBE

- 8.1. Naslov, tj. formula odabrana da u naslovu pruži određene indikacije o glavnom predmetu propisa, mora omogućiti da se odredi šta jeste (ili šta nije) predmet datog propisa. Naslov mora sadržati što je moguće jasnije indikacije o sadržaju pravnog propisa. Autori ne bi trebali opterećivati naslov sa bespotrebnim informacijama, već trebaju koristiti ključne riječi koje su svojstvene različitim oblastima pravnih propisa Evropske zajednice (u tom kontekstu, korisno je konsultovati analitičku strukturu Registra pravnih propisa Evropske zajednice koji su na snazi).
- 8.2. Stoga, autori trebaju razmotriti koje se to informacije moraju navesti u naslovu kako bi čitalac kojeg se propis neposredno tiče (na primjer: ne svaki poljoprivredni proizvođač, ali svaki proizvođač jabuka) bio ponukan da pročita propis koji nosi taj naslov.

Uzmimo, na primjer, sljedeći naslov: «Uredba... kojom se ponovo uvode antidampinške carine na uvoz kožnih tašni porijeklom iz Narodne Republike Kine namijenjenih za izvoz u Evropsku zajednicu preko sljedećih preduzeća: *Gainth Industrial Ltd.*, *Macia Company Ltd.*, *Yen Sheng Factory Ltd.*, *Dongguan All Be Rights Leathern Products Co. Ltd.* i *Panyu Simone Handbag Ltd.*, i kojom se vrši izmjena i dopuna Uredbe Vijeća (EZ) br. 1567/97 u cilju primjene pojedinačnih carina određenih za dva izvoznika pomenutim preduzećima koji su započeli sa proizvodnjom kožnih tašni.»

Ovaj naslov se mijenja i glasi:

«Uredba... kojom se ponovo uvode antidampinške carine na uvoz kožnih tašni porijeklom iz Narodne Republike Kine namijenjenih za izvoz u Evropsku zajednicu preko određenih izvozno orijentiranih proizvođača, i kojom se vrši izmjena i dopuna Uredbe (EZ) br. 1567/97.»

- 8.3. Naslov pravnog propisa se mora razlikovati od naslova drugih propisa koji su na snazi (vidi tačku 8.4.).
- 8.4. Pravni propisi o izmjenama i dopunama ranijih propisa su poseban slučaj. Naslov se smatra nepotpunim ukoliko u njemu nisu pomenuti svi propisi koji su bili predmetom izmjena i dopuna, po brojevima. Bez toga, nemoguće je pronaći sve izmjene i dopune datog propisa. Ako je namjena datog pravnog propisa samo da izmijeni drugi propis, navodi se naslov ili broj propisa koji je predmet izmjene i dopune, ili njegov broj i svrha koja se želi postići izmjenom i dopunom. Nasuprot tome, ako se datim pravnim propisom donose samostalne odredbe koje predstavljaju samo dopunu drugog propisa, u tom slučaju se navodi samo broj tog propisa.
- 8.5. Još jedan primjer koji treba napomenuti se tiče naslova provedbenih propisa u kojim se osnovni propis pominje po broju i naslovu u slučaju općih odredbi, te po broju i oblasti u slučaju posebnih odredbi.
- 8.6. Kod pojedinačnih pravnih propisa, nakon naslova slijedi pozivanje na izvorni jezik na kojem je propis napisan, u slučaju potrebe.

Kratki naslov

- 8.7. Kratki naslov pravnog propisa je manje koristan u pravu Evropske zajednice – gdje su pravni propisi identificirani kombinacijom brojeva i slova (na primjer: «1999/123/EZ») – nego u sistemima koji nemaju takav sistem brojčanog označavanja. Međutim, u pojedinim slučajevima kratki naslov se koristi u praksi (na primjer: Uredba (EEZ) br. 4064/89 = «Uredba o udruživanju») i autor treba razmotriti prilikom izrade pravnog propisa da li bi takav naslov mogao biti koristan.
- 8.8. Sljedeća pravila se odnose na upotrebu kratkog naslova:
  - unosi se prilikom donošenja pravnog propisa pod pretpostavkom da će biti svrsishodan u svjetlu važnosti propisa; ne preporučuje se u slučajevima kada se u jednoj oblasti primjenjuje više srodnih propisa, i kada može izazvati nejasnoće;
  - ne zamjenjuje upotrebu punog naslova kada se pravni propis pominje po prvi put u kasnijem propisu;
  - njegova upotreba nije obavezna (upotreba slova i brojeva može, zavisno od okolnosti, biti prikladniji i sigurniji način pozivanja na određeni propis);
  - ukoliko se koristi, to je jedini način skraćivanja naslova datog pravnog propisa koji je dopušten u praksi.

Sažetak:

- 8.9. Puni naslov pravnog propisa sadrži sljedeće elemente:

- (1) indikaciju o vrsti pravnog propisa;
- (2) skraćenicu tijela Evropske zajednice na koje se propis odnosi, broj propisa, i godinu;
- (3) ime institucije ili institucija koje donose propis;
- (4) datum usvajanja;
- (5) sažete informacije o predmetu propisa.

9. SVRHA CITATA JE DA IZLOŽE ZAKONSKI OSNOV ZA DONOŠENJE PRAVNOG PROPISA, KAO I GLAVNE KORAKE PODUZETE U POSTUPKU KOJI JE PRETHODIO USVAJANJU PROPISA.

9.1. U citatima koji se nalaze na početku preambule navodi se sljedeće:

- zakonski osnov za donošenje propisa, tj. odredba kojom se daju ovlasti za donošenje datog propisa;
- prijedlozi, preporuke, inicijative, nacrti, zahtjevi, mišljenja koja se moraju pribaviti¹, i u slučaju potrebe, postupak koji se primjenjuje (pogotovo kada se radi o suodlučivanju i saradnji);
- određena mišljenja i ostale neobavezne proceduralne mjere, pogotovo traženje mišljenja Evropskog parlamenta u slučajevima kada konsultacije nisu obavezne.

Osigurati da su citirane stavke uistinu citati, i da ih ne treba pominjati u drugom dijelu pravnog propisa (vidi tačke 9.13 i 9.14).

Predstavljanje

9.2. Citati su uglavnom standardizirani (na engleskom jeziku, citati najčešće započinju riječima «*Having regard to*» («Uzimajući u obzir»).

Zakonski osnov

9.3. Prvi citat je opće pozivanje na Ugovor koji predstavlja osnov za mjere koje se poduzimaju datim propisom.

Citat se piše na sljedeći način: «Uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Evropske zajednice...» ili «... Evropska zajednica za atomsku energiju (Euratom)...» ili «... Ugovor o Evropskoj uniji».

Ukoliko se citat poziva na više ugovora, treba ih navesti po sljedećem redoslijedu: Evropska zajednica, Euratom.

---

¹ Za mišljenja usklađena sa postupkom odbora, vidi tačku 10.17.1.

- 9.4. Ukoliko određena odredba Ugovora predstavlja neposredni zakonski osnov za donošenje pravnog propisa, općem citatu se dodaju riječi «i posebno», nakon kojih slijedi pominjanje člana koji sadrži pomenutu odredbu².

Primjer:

«Uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Evropske zajednice, i posebno član 37. ovog Ugovora,»

- 9.5. Nasuprot tome, ukoliko se neposredni zakonski osnov za donošenje pravnog propisa nalazi u sekundarnom zakonodavstvu³, dati propis se citira u drugom citatu, uz relevantni član kojem prethode riječi «i posebno».

Primjer:

«Uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Evropske zajednice,

Uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EEZ) br. 1766/92 od 30. juna 1992. godine o zajedničkoj organizaciji tržišta žitarica (*), i posebno član 13. (5) ove Uredbe,»

- 9.6. Zakonski osnov treba jasno odvojiti od odredbi koje uređuju svrhu, uslove i sadržajne aspekte odluka koje se donose. Odredbe koje se odnose isključivo na postupak (na primjer: članovi 251. i 300. Ugovora o Evropskoj zajednici) ne smatraju se zakonskim osnovom.

Na primjer, u uredbi kojom se uspostavlja zajednička organizacija poljoprivrednog tržišta mora se navesti član 37. Ugovora o EZ-u, koji daje ovlasti Vijeću da, ukoliko se postigne kvalifikovana većina glasova, djeluje u skladu sa prijedlogom Komisije, nakon konsultovanja sa Evropskim parlamentom, a ne član 33. koji definiše ciljeve zajedničke poljoprivredne politike, ili član 34. u kojem se navode principi na kojima se zasnivaju zajedničke organizacije.

- 9.7. Posebnim slučajevima se smatraju međunarodni sporazumi sklopljeni u skladu sa postupkom koji je obrazložen u članu 300. Ugovora o Evropskoj zajednici, te propisi usvojeni u skladu sa relevantnim odredbama četvrte glave Ugovora o EZ.

Primjer:

«Uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Evropske zajednice, i posebno član 37., zajedno sa članom 300. (2) i prvom tačkom člana 300. (3) ovog Ugovora,»

- 9.8. U slučajevima kada propis u nizu članova predviđa svrhu budućih odluka, a u odvojenom članu navodi instituciju ovlaštenu za donošenje ovih odluka, citira se samo onaj član u kojem se pominje institucija ovlaštena za donošenje odluka.

---

² U slučaju kada se pravni propis zasniva na odredbi Akta o pristupanju, koristi se sljedeća formula: «Uzimajući u obzir Akt o pristupanju ..., i posebno član ... ovog Akta» ili «i posebno član ... Protokola ... ovog Akta.»

³ Citat odredbe sekundarnog zakonodavstva izgleda ovako: u citatu se navodi puni naslov, nakon čega slijedi upućivanje na informacije u fusnoti; u fusnoti se navode informacije iz Službenog glasnika (serija, broj, datum i stranica), i u slučaju potrebe, daje se indicacija o posljednjim izmjenama i dopunama (broj propisa, te informacije iz Službenog glasnika).

- 9.9. Na sličan način, u slučajevima kada propis predviđa u okviru jednog člana dva stava: jedan stav koji se odnosi na svrhu mjera koje se poduzimaju, i drugi stav kojim se daju ovlasti za djelovanje, citira se samo pomenuti drugi stav, a ne cijeli član.⁴

Na primjer, prilikom usvajanja detaljnih pravila koja uređuju tarifne kvote za mlijeko i mliječne proizvode, citira se član 29. (1) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1255/1999.

Procesni propisi

- 9.10. Nakon citata pripremljenih propisa, i posebno prijedloga Komisija i bilo kakvih izmjena i dopuna ovih prijedloga, mišljenja koje dostavlja Evropski parlament, Revizijski sud, Ekonomski i socijalni odbor i Odbor regija obavezno slijedi fusnota u kojoj se pominje Službeni glasnik u kojem je mišljenje objavljeno (na primjer: Sl.gl. L EZ 128, 9.6.1975., str. 11). Ukoliko dato mišljenje još uvijek nije objavljeno, treba navesti datum kada je mišljenje dostavljeno.

Primjer:

«(...) Mišljenje dostavljeno 10. aprila 1992. godine (još uvijek nije objavljeno u Službenom glasniku).»

- 9.11. Citat koji se odnosi na postupak suodlučivanja se piše na slijedeći način:

«Djelujući u skladu sa postupkom predviđenim u članu 251. Ugovora,»

nakon čega slijedi fusnota u kojoj se pojašnjavaju sve faze ovog postupka. U slučajevima kada je postupak usuglašavanja uspješan, uvodna izjava glasi:

«Djelujući u skladu sa postupkom predviđenim u članu 251. Ugovora, u svjetlu zajedničkog teksta koji je Odbor za usaglašavanje odobrio dana [...],»

- 9.12. Proceduralni citat se treba koristiti za određene propise usvojene u skladu sa zakonskim osnovom koji se odnosi na postupak donošenja predviđen u drugom članu Ugovora. Na primjer, član 110. (3) (zakonski osnov) se odnosi na postupak koji predviđa član 107. (6). Prilikom pozivanja na ovaj član, treba postupiti na isti način kao i sa članom 251.

Pozivanje koje ne predstavlja citate

- 9.13. Prilikom izrade citata, potrebno je voditi računa da se citati odnose na zakonski osnov, ili na postupak. Ukoliko je pozivanje na sadržaj odredbi, osim ako se odnosi na zakonski osnov, potrebno radi ispravnog razumijevanja sadržinskih odredbi ili u cilju provjere njihove zakonitosti, to se navodi u uvodnim izjavama. Pozivanje koje je opće prirode, i koje služi davanju uvodnih informacija, može biti dijelom memoranduma u kojem se dodatno pojašnjavaju odredbe Ugovora.
- 9.14. Opće institucionalne odredbe Ugovora o EZ (na primjer: članovi 205. i 249.), koje se takođe odnose na dati propis, se ne smiju pominjati u citatima.

---

⁴ U slučaju kada stav u odvojenim tačkama sadrži dvije odredbe kojima se daju ovlasti, na primjer: jednom odredbom se daju ovlasti Vijeću, a drugom Komisiji, treba citirati odgovarajuću tačku.

NB: Pozivanje na određene prethodne korake (mišljenja tehničkih tijela, neobavezne konsultacije) se obično navodi na kraju citata uz upotrebu sljedećih formula: «Uzimajući u obzir mišljenje...», «Nakon konsultiranja...».

Primjeri takvog pozivanja na kraju citata:

- u odluci Vijeća kojom se usvaja istraživački program:

«Uzimajući u obzir mišljenje Odbora za znanstvena i tehnička istraživanja»,

- u internom sporazumu, ili odluci predstavnika vlada država članica koji se sastaju u okviru Vijeća:

«Nakon konsultiranja Komisije», ili

«U skladu sa dogovorom postignutim sa Komisijom»,

- u propisima Komisije usvojenim u skladu sa postupkom savjetodavnog odbora:

«Nakon konsultiranja Savjetodavnog odbora za [ime odbora]»,⁵

10. SVRHA UVODNIH IZJAVA JE DA KONCIZNO IZLOŽE RAZLOGE ZA DONOŠENJE GLAVNIH ODREDBI SADRŽINSKOG DIJELA PROPISA, BEZ NJIHOVOG PONAVLJANJA ILI PARAFRAZIRANJA. UVODNE IZJAVE NE SADRŽE NORMATIVNE ODREDBE NITI POLITIČKE IZJAVE.

- 10.1. Uvodne izjave su dio pravnog propisa koji sadrži obrazloženje razloga za donošenje propisa (u daljem tekstu: obrazloženje razloga), i nalaze se između citata i sadržinskih odredbi. Obrazloženje razloga započinje riječima «S obzirom na » i dalje se nastavlja sa broječno označenim tačkama (vidi Smjernicu 11) koje se sastoje od jedne ili više potpunih rečenica. U obrazloženju se koristi jezik koji nije obavezujući, i koji se mora razlikovati od jezika korištenog u sadržinskim odredbama.
- 10.2. Uredbe, direktive i odluke moraju sadržati razloge za njihovo donošenje. Namjera je da se omogući bilo kojoj zainteresiranoj osobi da odredi okolnosti u kojima je ovlaštena institucija iskoristila svoje ovlasti u pogledu datog propisa (vidi predmet *24/62 Njemačka protiv Komisije* [1963], ECR⁶ 63), kako bi se omogućilo stranama u sporu da brane svoje interese, kao i pravosuđu Evropske zajednice da iskoristi svoje ovlasti za provedbu revizije.
- 10.3. Ukoliko je potrebno prisjetiti se istorijskog konteksta u kojem je pravni propis donešen, činjenice se navode hronološkim redom. Pojedine odredbe propisa se obrazlažu onim redom kojim su navedene u propisu.

U idealnim okolnostima, obrazloženje razloga sadrži sljedeće:

- koncizno iznošenje relevantnih činjenica i zakonskih odredbi; i

⁵ Nasuprot tome, pozivanje na konsultacije obavljene sa Upravnim odborom ili Regulatornim odborom navodi se u finalnoj uvodnoj izjavi (vidi tačku 10.17).

⁶ *European Court Reports (ECR)* – Zbornik sudske prakse

- zaključak da je stoga potrebno ili korisno usvojiti mjere koje se navode u sadržinskim odredbama.

10.4. Preciznija indikacija o sadržaju obrazloženja razloga za donošenje pravnog propisa Evropske zajednice se ne može dati jer je jednostavno nemoguće izvesti jedinstvenu formulu za obrazloženje općih i pojedinačnih propisa koji pokrivaju različite oblasti, ili su usvojeni pod različitim okolnostima.

Međutim, osnovna pravila koja se odnose na obrazloženje razloga se ipak mogu odrediti

10.5. U uvodnim izjavama treba koncizno navesti razloge za donošenje glavnih odredbi sadržinskog dijela propisa. Shodno tome:

10.5.1. Uvodne izjave trebaju **uistinu** predstavljati **obrazloženje razloga za donošenje propisa**: u njima se ne navodi zakonski osnov (koji se mora navesti u citatima), niti se u njima ponavlja odlomak u odredbi koji je već citiran kao zakonski osnov, i kojim se instituciji daju ovlasti za djelovanje. Osim toga, uvodne izjave u kojima se navodi samo svrha pravnog propisa, ili u kojima se ponavljaju ili čak parafraziraju odredbe propisa, bez navođenja razloga za njihovo donošenje, su suvišne i besmislene.

10.5.2. Uvodne izjave u kojima se navodi da je potrebno poduzeti određene mjere, bez navođenja razloga za njihovo poduzimanje, ne smiju biti dijelom pravnog propisa.

10.5.3. Obrazloženje razloga se ne bi trebalo sastojati, u cijelosti ili djelimično, samo od pozivanja na razloge navedene u drugom pravnom propisu (vidi Predmet 230/78 *Eridania protiv Ministarstva poljoprivrede i šumarstva* [1979] ECR 2749 i Predmet 73/74 *Papiers Peints de Belgique protiv Komisije* [1975] ECR 1514).

10.5.4. Uvodne izjave moraju biti usko povezane sa sadržinskim odredbama, i njihov redoslijed mora odgovarati što je moguće više redoslijedu odredbi koje obrazlažu.

10.6. Naravno, nije potrebno obrazlagati svaku pojedinačnu odredbu propisa. Međutim, u slučajevima opoziva propisa ili brisanja odredbe uvijek se mora dati obrazloženje (vidi takođe tačku 10.14).

10.7. Uvodne izjave koje ne služe u svrhu davanja razloga za donošenje sadržinskih odredbi se trebaju izostaviti iz propisa, osim u sljedećim slučajevima:

- u odnosu na član 308. Ugovora o EZ u kojem se koristi sljedeći tekst:

«Ugovor ne predviđa, za usvajanje [ove Odluke], bilo kakve ovlasti osim onih predviđenih članom 308.»

- kada postoji mogućnost izbora između različitih zakonskih osnova, na primjer: između članova 37. i 94. ili 95.; između članova 95. i 175.; između članova 26.,37. i 133. Ugovora o EZ; u ovim slučajevima, potrebno je navesti razloge za odabir zakonskog osnova.

10.8. U slučajevima kada određeni zakonski osnov ukazuje na pravni propis bez navođenja vrste propisa («Vijeće usvaja potrebne mjere...»), i kada iz sadržaja mjere koja se poduzima nije jasno koji propis Evropske zajednice treba primijeniti, potrebno je navesti razloge odabira datog propisa. Ukoliko u datom slučaju, na primjer, nije moguće izdati zakon donošenjem uredbe koja se neposredno primjenjuje, potrebno je dati pojašnjenje o tome zašto je bolje donijeti samo direktivu koja se mora prenijeti u nacionalno zakonodavstvo. Autor takođe mora imati na umu instrukcije iz Protokola priloženog Ugovoru o EZ o primjeni principa supsidijarnosti i proporcionalnosti.

Stepen obaveze da se navedu razlozi zavisi od prirode datog propisa ili odredbe

(a) Propisi koji imaju opću primjenu

10.9. Kod **osnovnih** pravnih propisa, u obrazloženju razloga treba težiti ka pojašnjenju opće filozofije propisa, a ne ka obrazlaganju svake pojedinačne odredbe. Međutim, obrazloženje se daje za nekolicinu pojedinačnih odredbi zbog njihove važnosti, ili zbog toga što izlaze iz okvira opće filozofije propisa.

10.10. U **provedbenim** propisima, obrazloženje koje se daje je prirodno određenije iako treba nastojati da se uvijek bude koncizan.

10.11. Ipak, obrazloženje koje se daje za takve propise ne treba ponavljati, i još manje ocjenjivati, činjenice na osnovu kojih se donosi dati propis. Pogotovo bi nepraktično bilo detaljno obrazloženje razloga (uključujući kalkulacije) za donošenje propisa kojima se određuju npr. carina na uvoz ili povrat sredstava u poljoprivrednoj djelatnosti, i sasvim je dovoljno navesti kriterije i metode korištene u kalkulaciji ukazivanjem na opću situaciju koja je dovela do usvajanja propisa s jedne strane, te isticanjem općih ciljeva koji se nastoje postići s druge strane (vidi Predmet 16/65 *Schwartz protiv Einfuhr-und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel* [1965] ECR 877).

(b) Pojedinačni propisi

10.12. Razlozi za donošenje pojedinačnih propisa se trebaju preciznije odrediti, posebno ako se njima odbija podneseni zahtjev.

10.13. Ovo vrijedi, na primjer, za odluke o natječaju u kojima se moraju opisati komplicirane pravne i činjenične situacije. S obzirom da se u odluci mora zadržati jasnoća, treba takođe nastojati da se bude koncizan.

(c) Posebne odredbe

10.14. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti obrazloženju razloga za donošenje pojedinih odredbi kao što su:

- izuzeća;
- odredbe koje odstupaju od općih pravila;
- odredbe koje su izuzeci u odnosu na opći princip, kao što su odredbe sa retroaktivnom primjenom;
- odredbe koje mogu biti štetne po određene zainteresirane strane; i
- odredbe koje predviđaju stupanje na snagu propisa danom objavljivanja.

(d) Obrazloženje razloga za supsidijarnost i proporcionalnost propisa

10.15. Za ova dva principa, potrebno je obezbijediti posebno obrazloženje razloga za donošenje propisa.

10.15.1. Institucije, prilikom korištenja svojih zakonodavnih ovlasti, poštuju princip supsidijarnosti, s tim da u dodatnom memorandumu navode konkretne mjere koje poduzimaju kako bi ispoštovale ovaj princip. Institucije navode ove mjere i u uvodnim izjavama, samo u konciznijem obliku.

10.15.2. Tekst uvodne izjave o supsidijarnosti varira u zavisnosti od slučaja, ali u biti slijedi strukturu izloženu u tački 10.15.3. Međutim, važno je zapamtiti razliku koja se pominje u članu 5. Ugovora o EZ između oblasti u kojima Evropska zajednica ima isključive ovlasti i onih oblasti gdje su ovlasti zajedničke.⁷

10.15.3. U oblastima u kojima Evropska zajednica ima isključive ovlasti, sve što se zahtijeva u stavu (3) člana 5. Ugovora je poštivanje principa proporcionalnosti. Stoga, uvodna izjava posebno sadrži sljedeće elemente:

«U skladu sa principom proporcionalnosti, potrebno je i korisno u svrhu ostvarivanja osnovnog cilja [navesti opći cilj] odrediti pravila [pozvati se na posebne mjere koje uređuje dati propis]. Ovaj [naziv propisa] ne izlazi iz okvira onoga što je potrebno da bi se ispunili zacrtani ciljevi, u skladu sa stavom (3) člana 5. Ugovora.»

10.15.4. U slučajevima kada Evropska zajednica nema isključive ovlasti, uvodna izjava sadrži pozivanje na supsidijarnost *stricto sensu* i proporcionalnost, kao što se može vidjeti iz sljedećeg primjera:

«S obzirom da se ciljevi aktivnosti koja se poduzima [navesti ciljeve] ne mogu ostvariti u dovoljnoj mjeri djelovanjem država članica [navesti razloge], te shodno tome i imajući u vidu [navesti opseg ili efekte aktivnosti] da se ciljevi mogu bolje ostvariti na nivou Zajednice, Evropska zajednica može usvojiti mjere, u skladu sa principom supsidijarnosti kako je navedeno u članu 5. Ugovora. U skladu sa principom proporcionalnosti, ovaj [naziv propisa] ne izlazi iz okvira onoga što je potrebno da bi se ispunili pomenuti ciljevi.»

Uvodna izjava o komitologiji

10.16. U osnovnim propisima koji uključuju postupke odbora u primjeni provedbenih ovlasti Komisije, standardna uvodna izjava se poziva na Odluku Vijeća 1999/468/EC.⁸

Pozivanje na konsultacije

10.17. Odluka Vijeća 1999/468/EZ predviđa postupke za primjenu provedbenih ovlasti koje su dodijeljene Komisiji. Konsultacije koje su predviđene tom Odlukom se pominju u preambulama propisa koje Komisija usvaja u primjeni pomenutih ovlasti.

⁷ Vidi, u ovom kontekstu, popis zakonodavnih kriterija koji se nalazi u prilogu Općih smjernica za zakonodavnu politiku koje je Komisija usvojila 18. januara 1996. godine (SEC(1995) 2255/7)

⁸ SG L 184, 17.7.1999., str. 23

- 10.17.1. Konsultacije upravnog odbora (član 4. Odluke) ili regulatornog odbora (član 5. Odluke) redovno proizvode pravno dejstvo koje varira u zavisnosti od odredbi osnovnog propisa. Činjenica da je odbor konsultiran se ne pominje u citatu, već u zadnjoj uvodnoj izjavi. (u vezi s konsultacijama savjetodavnog odbora, vidi tačku 9.14.)
- 10.17.2. Shodno gore navedenom, koriste se različite formule.

Unošenje uvodnih izjava finansijske prirode u pravne propise

- 10.18. Evropski parlament, Vijeće i Komisija su, 6. maja 1999. godine, usvojili Međuinstitucionalni sporazum o budžetskoj disciplini i unaprjeđenju budžetske procedure⁹ koji zamjenjuje, od istog datuma, Deklaraciju Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije od 6. marta 1995. godine o unošenju odredbi finansijske prirode u pravne propise.¹⁰ U tački 33. Sporazuma navodi se da propisi koji se odnose na višegodišnje programe usvojene u skladu sa postupkom suodlučivanja moraju sadržati odredbu u kojoj zakonodavac propisuje finansijski okvir za cjelokupni period trajanja programa. Tu odredbu prati i sljedeća standardizirana uvodna izjava:

«Ovim propisom se uspostavlja finansijski okvir za cjelokupni period trajanja programa, koji predstavlja glavni osnov za djelovanje nadležnog budžetskog organa u smislu tačke 33. Međuinstitucionalnog sporazuma od 6. maja 1999. godine između Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije o budžetskoj disciplini i unaprjeđenju budžetskih procedura.»

- 10.19. Prema tački 34. Međuinstitucionalnog sporazuma, propisi koji se odnose na višegodišnje programe koji ne podliježu postupku suodlučivanja ne sadrže «iznos koji se smatra potrebnim». Stoga, prijedlozi Komisije ne sadrže finansijske odredbe za propise, osim onih pomenutih u tački 10.18. Ukoliko Vijeće želi uključiti finansijske odredbe, to će se protumačiti kao volja zakonodavca i neće uticati na nadležnosti nadležnog budžetskog organa, kako je predviđeno Ugovorom. Ovu odredbu treba pomenuti u svim propisima koji imaju finansijsku dimenziju.¹¹

- 10.19.1. Shodno tome, ovi propisi sadrže sljedeću uvodnu izjavu:

«Finansijski referentni iznos, u smislu tačke 34. Međuinstitucionalnog sporazuma od 6. maja 1999. godine između Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije o budžetskoj disciplini i unaprjeđenju budžetskih procedura, se unosi u ovaj [propis] za cjelokupni period trajanja programa, i ne utiče ni na koji način na ovlasti nadležnog budžetskog organa predviđene Ugovorom.»

- 10.19.2. Ukoliko je u Evropskom parlamentu postignut dogovor o finansijskom referentnom iznosu u okviru postupka usaglašavanja koju predviđa Zajednička deklaracija od 4. marta 1975. godine¹², ovaj referentni iznos se tumači u smislu tačke 10.18.

⁹ SG C 172, 18.6.1999., str. 1

¹⁰ SG C 102, 4.4.1996., str. 4

¹¹ Odgovarajuća odredba u sklopu sadržinskih odredbi glasi:

«Finansijski referentni iznos za provedbu [programa] za period ... iznosi ... .

Godišnja izdvajanja odobrava nadležni budžetski organ u okviru zadatih finansijskih ograničenja.»

¹² Sl.gl. C 89, 22.4.1975., str. 1

- 10.19.3. U tom slučaju, koristi se dole navedena uvodna izjava umjesto one navedene u tački 10.18, dok sadržinske odredbe ostaju iste:

«Evropski parlament i Vijeće su, u skladu sa postupkom usaglašavanja koju predviđa Zajednička deklaracija od 4. maja 1975..., postigli sporazum o iznosu koji će u cjelokupnom periodu trajanja programa predstavljati glavni osnov u smislu tačke 33. Međuinstitucionalnog sporazuma od 6. maja 1999. godine između Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije o budžetskoj disciplini i unaprjeđenju budžetskih procedura.»

Iz gore navedenog je jasno da ima prostora za određeni stepen standardiziranja u obrazloženju razloga za donošenje propisa. Odgovarajuće formule će se unijeti u *LegisWrite* koje, uz manju doradu, mogu poslužiti kao uzorci.

11. SVAKA UVODNA IZJAVA SE OZNAČAVA BROJEM.

- 11.1. Ovu praksu opravdava očigledna namjera da se postigne jasnoća pravnog propisa i da se omogući lakše pozivanje na određeni dio propisa u periodu prije, kao i poslije, usvajanja teksta.
- 11.2. Iz istih razloga, ova praksa se univerzalno primjenjuje, što podrazumijeva da se ne odnosi samo na pravne propise koji imaju opću primjenu, nego takođe i na izradu svih propisa u okviru institucija u kojima se slijedi zadati okvir (naslov, preambula, sadržinske odredbe).
- 11.3. Uvodne izjave se navode na sljedeći način:
- «S obzirom na sljedeće:
- (1) [Započeti sa velikim slovom]...
- (2) [Započeti sa velikim slovom]...»,
- 11.4. Ukoliko propis sadrži samo jednu uvodnu izjavu, ona se ne označava brojem.

12. SADRŽINSKE ODREDBE OBAVEZUJUĆIH PROPISA NE SADRŽE ODREDBE KOJE NISU NORMATIVNE PRIRODE, KAO ŠTO SU NAMJERE ILI POLITIČKE DEKLARACIJE, NITI ODREDBE KOJIM SE PONAVLJAJU ILI PARAFRAZIRAJU PASUSI ILI ČLANOVI UGOVORA, KAO NI ODREDBE KOJIM SE PONAVLJAJU ZAKONSKE ODREDBE KOJE SU VEĆ NA SNAZI.

PRAVNI PROPISI NE SADRŽE ODREDBE KOJIM SE NAVODI SADRŽAJ DRUGIH ČLANOVA, ILI ODREDBE KOJIM SE PONAVLJA NASLOV PROPISA

Odredbe neobavezujuće prirode u obavezujućim pravnim propisima

- 12.1. Pravni propisi trebaju biti nedvosmisleni. Obavezujućim propisima se propisuju pravila, uključujući i odredbe kojim se navode informacije (na primjer: opseg, definicije) potrebne za razumijevanje propisa i njegovu ispravnu primjenu. Sve ostalo

je suvišno: želje, namjere i deklaracije ne spadaju u sadržinske odredbe obavezujućeg propisa. Između termina «poželjno» i «obavezujuće» postoji očigledna kontradikcija.

Ovdje navodimo primjer teksta odredbe neobavezujuće prirode iz direktive, kojeg treba izbjegavati:

«Kako bi ohrabрили upotrebu ekološki ispravnih proizvoda, Komisija i ostale institucije Evropske zajednice, kao i ostali javni organi na nacionalnom nivou, trebaju, ne dovodeći u pitanje zakon Evropske zajednice, predstavljati primjer za ostale prilikom određivanja kriterija za proizvode.»

Ovom odredbom se jasno izražava želja koja ne predstavlja nikakvu obavezu za adresate na koje se odnosi. Stoga, ovoj odredbi nije mjesto u obavezujućem propisu, nego u saopćenju ili preporuci koji se prilažu uz dati propis.

Odredbe kojim se ponavljaju ili parafraziraju pasusi ili članovi ugovora ili drugih pravnih propisa

- 12.2. Ovo je besmislena i opasna praksa. Uzmimo primjer propisa zasnovanog na članu 40. Ugovora o EZ, koji je već pomenut na odgovarajući način u citatima. Besmisleno je unositi stav koji ponavlja odredbu člana 39. (1), a koja predviđa sljedeće: «Sloboda kretanja je osigurana za sve radnike na teritoriji Evropske zajednice». Autor mora navesti na koji način planira provesti ovu odredbu u praksi, umjesto da je ponavlja. Osim toga, takvo ponavljanje je opasno jer bilo kakvo odstupanje od originalnog teksta može stvoriti utisak da je planiran drugačiji rezultat, i čak dovesti do stvaranja određenih pretpostavki u tom pravcu.

Odredbe kojim se samo navodi sadržaj drugih članova

- 12.3. Takve odredbe obično sadrže sljedeći tekst:

«S namjerom uspostave takvog sistema, Vijeće usvaja mjere predviđene članovima 3., 4. i 5.

Ovim se ništa ne dodaje tekstu pravnog propisa jer sami pomenuti članovi sadrže sve potrebne informacije u vezi sa njihovom provedbom. Osim toga, takva struktura stvara dilemu u pogledu pravnog zakonskog osnova za buduću provedbenu mjeru: da li je to član koji se poziva na mjere, ili član koji sadrži mjere i na koji se drugi član poziva?

Odredbe kojim se ponavlja naslov pravnog propisa

- 12.4. Čak i kada nije moguće izbjeći upotrebu riječi koje čine dio naslova pravnog propisa (na primjer, u članu koji definiše predmet i opseg propisa), mora postojati dodatna vrijednost u smislu detaljnije definicije parametara teksta. U protivnom, takve odredbe nemaju normativni karakter i mogu čak dovesti do stvaranja dileme u pogledu prava i obaveza predviđenih datim propisom.

13. U SLUČAJU POTREBE, NA POČETKU SADRŽINSKIH ODREDBI SE UNOSI ČLAN U SVRHU DEFINIRANJA PREDMETA I OPSEGA PRAVNOG PROPISA

- 13.1. *Predmet* pravnog propisa je materija koju propis obrađuje, dok se *opseg* odnosi na kategorije činjeničnih ili zakonskih situacija, te osobe na koje se dati propis primjenjuje.
- 13.2. Prvi član, u kojem se definira predmet i opseg propisa, je uobičajen kod međunarodnih sporazuma, a često se upotrebljava i u pravnim propisima Evropske zajednice. O tome da li je ova praksa korisna ili ne, treba odlučiti u zavisnosti od pojedinačnog slučaja.
- 13.3. Gore pomenuti prvi član zasigurno nije koristan ako se njime samo parafrazira naslov. Nasuprot tome, ovim članom se čitaocu mogu pružiti informacije koje nisu obuhvaćene u naslovu radi njegove kratkoće, a koje mu omogućuju da odmah utvrdi da li se pravni propis odnosi na njega ili ne. Upravo iz ovog razloga, treba voditi računa da se čitalac ne navede na pogrešan zaključak.

Na primjer, ako se ovim članom navodi da se propis primjenjuje na «vozila koja dostižu maksimalnu brzinu od 25 km/s ili više», dati propis sigurno može sadržati određene odredbe koje se odnose na vozila koja, na primjer, imaju maksimalnu brzinu od 50 km/s, jer se ta vozila u svakom slučaju uklapaju u definirani opseg. Nasuprot tome, ne smije biti nikakvih odredbi koje se odnose na vozila sa maksimalnom brzinom od, na primjer, 20 km/s, jer proizvođač ili vlasnik takvog vozila, nakon čitanja člana o opsegu propisa, može odlučiti da ne čita ostatak sadržinskih odredbi.

- 13.4. Ponekad je razlika između opsega i definicije nejasna. U sljedećem primjeru, u definiciji se takođe navodi i opseg pravnog propisa:

«Član 1. – U smislu ove Direktive, «vozilo» znači svako motorno vozilo predviđeno za upotrebu na putu, sa ili bez karoserije, koje ima najmanje četiri točka i čija maksimalna predviđena brzina iznosi preko 25 kilometara na sat, zajedno sa prikolicom, osim vozila koja se kreću na šinama, mašina koje se koriste u poljoprivredi i šumarstvu, te vozila koja se koriste za obavljanje javnih radova.»

Ovaj član je mogao glasiti: «Član 1. – Ova Direktiva se primjenjuje na svako motorno vozilo koje se koristi [ostatak nepromijenjen], s tim da bi se rečenica završila sljedećim riječima: «u daljem tekstu: vozilo». Obično se preferira ovo rješenje jer omogućuje da se opseg navede na jasniji i neposredniji način.

14. U SLUČAJU KADA TERMINI KOJI SE KORISTE U PRAVNOM PROPISU NISU NEDVOSMISLENI, TREBA IH DEFINIRATI ZAJEDNO U JEDNOM ČLANU NA POČETKU PROPISA. DEFINICIJE NE SADRŽE ZASEBNE NORMATIVNE ODREDBE.

- 14.1. Sva terminologija korištena u pravnom propisu treba imati značenje koje ima u svakodnevnom ili stručnom jeziku. Međutim, u svrhu postizanja jasnoće pravnog propisa, ponekad je potrebno da se u samom propisu definiraju korišteni termini. To je, između ostalog, slučaj kada jedan termin ima više značenja ali se mora razumjeti samo u jednom od tih značenja, ili kada se, u smislu propisa, značenje određenog termina treba ograničiti ili proširiti u odnosu na njegovo normalno značenje. Definicija ne smije biti oprečna uobičajenom značenju termina.

Definirani termin se u cijelom tekstu propisa koristi u navedenom značenju.

14.2. U drugoj rečenici naslova ove smjernice opisuje se uobičajena greška u izradi pravnih propisa.

14.2.1. Primjer loše napisanog propisa:

«(d) «prigovor» znači svaka informacija ili izvještaj koji predaje... bilo koja osoba u interesu bezbjednosti broda... osim ako država članica smatra da je izvještaj ili prigovor očigledno neosnovan; identitet osobe koja je podnijela izvještaj ili prigovor se ne smije otkriti kapetanu ili vlasniku ovog broda.»

14.2.2. Podvučeni dio rečenice ne predstavlja definiciju, već zasebno pravilo.

14.3. Pravilo se mora navesti u normativnim odredbama propisa. U našem primjeru, autor je mogao uključiti gore navedenu odredbu na odgovarajućem mjestu u jednom od drugih članova («...Ukoliko država članica primi prigovor koji ne smatra očigledno neosnovanim..., država članica...»), s tim da se dodaje druga tačka koja započinje riječima «Identitet osobe...».

14.4. Kriterij koji predviđa da zasebna pravila ne smiju biti dijelom definicije nije samo stvar logičke discipline. Ukoliko se takvi elementi uključe u definiciju, postoji opasnost, s obzirom da se svi normativni elementi ne nalaze na jednom mjestu, da čitalac prilikom tumačenja previdi neke od njih.

15. KOLIKO GOD JE TO MOGUĆE, SADRŽINSKE ODREDBE SLIJEDE STANDARNU STRUKTURU (PREDMET I OPSEG – DEFINICIJE – PRAVA I OBAVEZE – ODREDBE O PROVEDBENIM OVLAŠTENJIMA – PROCESNE ODREDBE PRIRODE – PROVEDBENE MJERE – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE).

SADRŽINSKE ODREDBE SE SASTOJE OD ČLANOVA, I ZAVISNO OD NJIHOVE DUŽINE I SLOŽENOSTI, OD GLAVA, POGLAVLJA I ODJELJAKA. U SLUČAJU KADA SE U OKVIRU ČLANA NAVODI POPIS, SVAKU STAVKU NA POPISU TREBA OZNAČITI BROJEM ILI SLOVOM, A NE ALINEJOM.

15.1. Sljedeće tekstualne komponente standardne strukture sadržinskih odredbi su usklađene sa relativno strogim pravilima prezentacije:

- (1) predmet i opseg (Smjernica 13);
- (2) definicije (Smjernica 14);
- (3) odredbe o provedbenim ovlaštenjima. Odredbe koje se odnose na «postupke odbora» slijede pravila prezentacije prema uzorcima u zbirci *LegisWrite*;
- (4) provedbene mjere. Odredbe koje se tiču detaljnih pravila i vremenskih rokova za preuzimanje direktive od strane države članice slijede već prihvaćeni format (vidi *LegisWrite*). Ostale odredbe, na primjer, one koje se tiču kazni predviđenih na nacionalnom nivou, ili pravnih lijekova, takođe imaju standardnu formu;

(5) prijelazne i završne odredbe. Ove odredbe pokrivaju:

- svaki opoziv ranijih propisa (vidi Smjernicu 21). Ukoliko se datum opoziva ne poklapa sa datumom stupanja na snagu propisa koji se usvaja, taj datum se treba jasno navesti;
- pravila za prelazak sa starog sistema na novi. Jezik koji se koristi, i prevashodno, pomenuti datumi ne smiju ostaviti nikakvu dilemu u pogledu perioda u kojem se stara pravila, djelimično ili u cijelosti, nastavljaju primjenjivati nakon što novi sistem stupi na snagu;
- odredbe kojim se vrše izmjene i dopune ranijih propisa (vidi Smjernicu 18);
- period u kojem se pravni propis nastavlja primjenjivati (vidi Smjernicu 20).

15.2. Ostali elementi – prava i obaveze, te procesne odredbe – predstavljaju stvarni normativni dio propisa, i njihova struktura zavisi od cilja koji se želi postići datim propisom, kao i od nivoa složenosti sistema koji se predviđa.

15.3. U slučaju kada se u okviru člana nalazi popis stavki, potrebno je voditi računa i osigurati da je svaka stavka na popisu usklađena i direktno povezana sa uvodnim riječima. U tu svrhu, nastoji se izbjeći ubacivanje zasebnih rečenica ili tačaka u popis.

Primjer loše napisanog propisa:

«Nadležni organi provode kontrole kako bi osigurali sljedeće:

- usklađenost između kupnje i isporuka;

Nadležni organi obavljaju inspekciju u skladu sa koeficijentima Evropske zajednice u oblastima gdje se ovi koeficijenti primjenjuju. U svim ostalim slučajevima, inspeksijski organi se oslanjaju na koeficijente koji su općeprihvaćeni u datoj industriji:

- pravilnu konačnu upotrebu sirovina;
- usklađenost sa odredbama Evropske zajednice.»

Preferirani tekst propisa:

«Nadležni organi provode kontrole kako bi osigurali usklađenost između kupnje i isporuka.

Nadležni organi obavljaju inspekciju u skladu sa koeficijentima Evropske zajednice u oblastima gdje se ovi koeficijenti primjenjuju. U svim ostalim slučajevima, inspeksijski organi se oslanjaju na koeficijente koji su općeprihvaćeni u datoj industriji.

Pomenute kontrole imaju takođe za cilj osigurati pravilnu upotrebu sirovina, kao i usklađenost sa odredbama Evropske zajednice.»

- 15.4. Strukturalna podjela sadržinskih odredbi pravnog propisa je izložena u tabeli u nastavku teksta. Propisi jednostavne strukture sadrže članove i sastavne dijelove članova. Propisi obimnijeg sadržaja imaju poglavlja koja se, u slučaju potrebe, dalje dijele na odjeljke. Samo u slučajevima kada je tekst pravnog propisa izuzetno složen, poglavlja se mogu grupisati u glave koje se, ponovno u slučaju potrebe, mogu dalje grupisati u dijelove.

Oznaka	Simbol	Metod pozivanja	Komentari
I. Unutrašnja podjela propisa - DIO - GLAVA - POGLAVLJE - Odjeljak	DIO PRVI, DIO DRUGI GLAVA I, II POGLAVLJE I, II (ili 1, 2) Odjeljak A., B.	(u) DIJELU PRVOM, DIJELU DRUGOM) (u) GLAVI I, II (u) POGLAVLJU I, II (ili 1, 2) (u) Odjeljku A., B.	Ove podjele mogu imati nazive Koristi se u dugim i naglašeno strukturiranim tekstovima
II. Osnovna jedinica - Član ili - Tačka	Jedini član ili član 1., 2. I, II (ili A., B.)	(u) jedinom članu (u) članu 1., 2. (u) tački I, II, (A., B.)	Osnovne jedinice mogu imati nazive Kontinuirano označavanje brojevima (čak i kada postoji unutrašnja podjela propisa) Koristi se u pojedinim preporukama, uredbama, deklaracijama i izjavama
III. Unutrašnja podjela člana - Stav (označen brojem) - Stav (brojčano neoznačen) - Podstav - Tačka - Alineja - Rečenica	(1), (2) a), b) -	(u) stavu (1), (2) (u) prvom stavu (u) prvom podstavu (u) tački a), b) (u) prvoj alineji (u) prvoj rečenici	Ove podjele nemaju naziv Nezavisni dio člana Zavisni dio člana Sastavni dio brojčano označenog stava Obično slijedi nakon uvodne rečenice Nakon koje slijedi tačka.

Zatvoreno i otvoreno pozivanje na propis

(Smjernice 16 i 17)

16. POZIVANJE NA DRUGE PROPISE TREBA SVESTI NA MINIMUM. PRILIKOM POZIVANJA NAVODI SE PRECIZNO PROPIS ILI ODREDBA NA KOJU SE POZIVA. KRUŽNO POZIVANJE (POZIVANJE NA PROPIS ILI ČLAN KOJI I SAM UPUĆUJE NA PRVOBITNU ODREDBU) I SERIJSKO POZIVANJE (POZIVANJE NA ODREDBU KOJA I SAMA UPUĆUJE NA DRUGU ODREDBU) TAKOĐE TREBA IZBJEGAVATI.

Zatvoreno i otvoreno pozivanje

16.1. Zatvoreno pozivanje vrši se pozivanjem na drugu odredbu u okviru istog pravnog propisa. Otvoreno pozivanje vrši se pozivanjem na drugi propis, bilo u okviru zakonodavstva Evropske zajednice, ili iz drugog izvora.

16.1.1. Primjer zatvorenog pozivanja:

«Rizik ove pripreme po okolinu se ocjenjuje u okviru jedne ili više sljedećih procedura:

(a) konvencionalnim metodom opisanim u Aneksu 3...»

16.1.2. Primjer otvorenog pozivanja:

«(b) određivanjem rizičnih elemenata ove pripreme po okolinu koji su potrebni za odgovarajuću klasifikaciju u skladu sa kriterijima predviđenim u Aneksu 6 Direktive 67/548/EEZ.»

16.2. Zatvoreno i otvoreno pozivanje mora biti dovoljno jasno kako bi se omogućilo čitaocu da konsultira propis na koji se poziva.

16.3. Otvoreno pozivanje zahtijeva dodatnu pažnju. Posebno, propis na koji se poziva treba biti dovoljno jasan i dostupan javnosti.

Princip

16.4. Pozivanje na druge propise vrši se samo u sljedećim slučajevima:

- ako se time pojednostavljuje tekst, tj. izbjegava ponavljanje sadržaja odredbe na koju se poziva;
- ako razumljivost odredbe nije narušena; i
- ako je propis na koji se poziva objavljen, ili je u dovoljnoj mjeri dostupan javnosti.

16.5. Umjerenost u pozivanju na propise je takođe poželjna zbog principa transparentnosti. Trebalo bi biti moguće čitati i razumjeti pravni propis bez konsultiranja drugih propisa. Međutim, čitljivost teksta ne bi trebala dovesti do reprodukcije odredbi primarnog zakona u sekundarnom zakonodavstvu (vidi tačku 12.2.).

16.6. Prije donošenja odluke o tome da li je prikladno pozvati se na određeni pravni propis, korisno je razmotriti posljedice bilo kakvih naknadnih izmjena i dopuna propisa na koji se poziva.

Razumljivost

- 16.7. Prilikom pozivanja treba nastojati da se ključni element odredbe na koju se poziva može razumjeti i bez konsultiranja te odredbe.

Primjer:

Umjesto: «Član 15. se primjenjuje na izvoz u zemlje...»,

koristiti: «Kontrolni postupak predviđen članom 15. se primjenjuje na izvoz u zemlje... »»

Jasnoća

- 16.8. Potrebno je navesti činjenične elemente, ili pravne posljedice, odredbi na koje se propis poziva.
- 16.8.1. Pozivanje kojim se u zagradi samo citira druga odredba se mora izbjegavati.
- 16.8.2. Isto važi i za pozivanje koje se vrši sa namjerom uporedne primjene (korištenjem riječi kao što su *mutatis mutandis*). Preferira se da svrha pozivanja bude naznačena, i da se u protivnom uopće ne poziva na propis.
- 16.9. Posljedice pozivanja koje započinje riječima «ne dovodeći u pitanje» su često nejasne. Između ostalog, može doći do kontradikcije između propisa kojim se poziva, i propisa na koji se poziva. Takvo pozivanje se općenito može izbjeći boljim definiranjem opsega propisa. Osim toga, nepotrebno je koristiti ovu formulu za odredbe višeg stepena koje se svakako primjenjuju.

Primjer:

Umjesto: «Ne dovodeći u pitanje Direktivu 91/414/EEZ, članovi o klasifikaciji, pakovanju, označavanju i obrascima sa sigurnosnim podacima ove Direktive se primjenjuju na proizvode za zaštitu biljaka»,

koristiti: «Članovi ove Direktive o ... se primjenjuju na proizvode za zaštitu biljaka.»

Citiranje propisa na koji se poziva

- 16.10. Prilikom pozivanja na propis u drugom propisu, mora se navesti naziv propisa bilo u cijelosti uz navođenje izvora publikacije, ili u kraćoj formi – posebno ako se poziva na naziv, ili ako je drugi propis već citiran.
- 16.10.1. U slučaju kada se naziv propisa poziva na naziv drugog propisa:
- naziv institucije se ne ponavlja ukoliko oba propisa donosi ista institucija;
  - izostavlja se datum, osim ako se ne poziva na još neobjavljeni propis koji nema službeni broj ili broj publikacije;
  - ne pominje se službeni list u kojem je propis objavljen; i
  - ne pominju se izmjene i dopune.

Propis na koji se poziva se može citirati, ali ne u punom nazivu, već u kraćoj formi uz sažeti opis predmeta propisa.

- 16.10.2. Kod citata važi pravilo da se treba navesti puni naziv. U slučaju direktiva ili odluka koje se trebaju prijaviti, a koje su objavljene, broj publikacije se ubacuje. Nakon punog naziva slijedi arapski broj u zagradi koji upućuje na fusnotu u kojoj se navodi službeni list u kojem je propis objavljen. Takve fusnote se ne primjenjuju u slučaju ugovora kojim se uspostavljaju Zajednice i ostalih dobro poznatih ugovora (na primjer: ugovora o pristupanju, Konvencija iz Lomea).

Ukoliko je citirani pravni propis (uredba, direktiva, odluka) bio predmetom izmjena i dopuna, u fusnoti se navode sljedeće riječi: «[Propis] u skladu sa izmjenama i dopunama...»; ukoliko je bilo više izmjena i dopuna, «[Propis] u skladu sa posljednjim izmjenama i dopunama...». Pozivanje na posljednje izmjene i dopune omogućuje čitaocu uvid u sve ranije izmjene i dopune koje nisu citirane. Prilikom citiranja izmjena i dopuna navodi se broj i skraćena relevantne Zajednice; institucija koja donosi propis se navodi samo u slučaju kada se ne radi o istoj instituciji koja je usvojila izmijenjeni i dopunjeni propis; datum i indikacija o predmetu propisa se uvijek izostavljaju. Pozivanje na službeni list se navodi u zagradi.

Primjer:

( ) Sl.gl. L ...,..., str. ... Uredbe u skladu sa [posljednjim] izmjenama i dopunama izvršenim Uredbom (EZ) br. .../1999 (Sl.gl.L ..., ...,str. ...).

- 16.10.3. Kada se propisi citiraju po prvi put u uvodnim izjavama, navodi se njihov puni naziv osim kada to nije neophodno za ispravno razumijevanje teksta. U tom slučaju dovoljno ih je označiti brojem. Pravilo za citiranje izmjena i dopuna se navodi u tački 16.10.2.

Primjer:

Prvo pozivanje: «Uredba Komisije (EZ) br. 3223/94 od 2. decembra 1994. godine o detaljnim pravilima za primjenu uvoznih aranžmana za voće i povrće ( )

(Sl.gl.L 337, 24.12.1994., str. 66 Uredbe u skladu sa posljednjim izmjenama i dopunama izvršenim Uredbom (EZ) br. 1498/98 (Sl.gl L ..., ..., str. ...))».

Naknadno pozivanje: «Uredba (EZ) br. 3223/94.»

- 16.10.4. Pozivanje na druge propise u sadržinskim odredbama se mora ograničiti samo na pozivanje koje je apsolutno neophodno. Čitaocu se treba omogućiti da u cijelosti razumije sadržinske odredbe, i bez konsultiranja drugih propisa. Potencijalni problemi koji nastaju kao rezultat izmjene i dopune, ili opoziva propisa na koji se poziva, se takođe moraju izbjeći.¹³

---

¹³ Ukoliko se u citiranom propisu vrše izmjene i dopune, pozivanje se odnosi na izmijenjeni i dopunjeni propis. Ako je propis zamijenjen drugim propisom, pozivanje se odnosi na drugi propis. Ukoliko je propis opozvan, a nije zamijenjen drugim propisom, nastala praznina se popunjava tumačenjem propisa. U slučaju kada su propisi preinačeni ili kodificirani i kada su u tom procesu izmijenjeni brojevi članova, ove promjene se moraju navesti u korelacijskoj tabeli priloženoj uz kodificirani ili preinačeni tekst.

- 16.10.5. Pominjanje svih pravnih propisa na koje se propis naknadno poziva u uvodnim izjavama smatra se dobrom zakonodavnom praksom. Ovi propisi se citiraju uz navođenje Službenog glasnika u kojem su objavljeni i (posljednjih) izmjena i dopuna. Kao rezultat toga, članovi se mogu pozivati na ove propise navođenjem njihovih brojeva.
- 16.10.6. Citati u sadržinskim odredbama obično predstavljaju dinamično pozivanje (vidi tačke 16.13 i 16.16), dok se izmjene i dopune ne navode.

Statično pozivanje

- 16.11. Statično pozivanje se odnosi na određeni tekst u formi u kojoj se on nalazi određenog datuma, navodeći naziv propisa i izvor, te izmjene i dopune u slučaju potrebe.

Primjeri:

«Članovi XX uredbe ... (*) u skladu sa izmjenama i dopunama iz Uredbe ... (**).»

«1. U smislu budžetskih i sopstvenih resursa... Evropski sistem integrisanih ekonomskih računa koji je na snazi u smislu značenja člana 1. (1) Direktive 89/130/EEZ, Euratom i srodnih pravnih propisa, posebno Uredbi (EEZ, Euratom) br. 1552/89 i (EEZ, Euratom) br. 1553/89, te Odluka br. 94/728/EZ, Euratom i 94/729/EZ predstavlja drugo izdanje Evropskog sistema računa, dok Odluka 94/728/EZ, Euratom ostaje na snazi.

2. U svrhu izvještaja država članica Komisiji u skladu sa postupkom u slučaju prekomjernog deficita koju predviđa Uredba br. 3605/93, Evropski sistem integrisanih ekonomskih računa predstavlja drugo izdanje Evropskog sistema računa do izvještaja od 1. septembra 1999. godine.»

- 16.12. U slučaju kada je izvršena izmjena i dopuna ili opoziv odredbe na koju se poziva, odredba kojom se poziva na pomenutu odredbu takođe mora pretrpiti izmjene.
- 16.13. U sadržinskim odredbama propisa Evropske zajednice statično pozivanje predstavlja izuzetak, a ne pravilo. Nasuprot tome, pozivanje na propise izvan Evropske zajednice je u principu statične prirode.

Dinamično pozivanje

- 16.14. Pozivanje se smatra dinamičnim ukoliko se citirana odredba uvijek smatra odredbom sa izmjenama i dopunama.
- 16.15. Pozivanje u sadržinskim odredbama propisa Evropske zajednice je obično dinamične prirode.
- 16.16. Ipak, dinamično pozivanje može dovesti do toga da pravni propis postane neodređen, u smislu da sadržaj odredbe kojom se poziva nije unaprijed određen, već varira u zavisnosti od bilo kakvih naknadnih izmjena i dopuna odredbe na koju se poziva.

Prilagođavanje pozivanja na propis

16.17. Pozivanje na propis treba prilagoditi u sljedećim slučajevima:

- kada je odredba na koju se poziva izbrisana ili zamijenjena novim tekstom;
- u slučaju statičnog pozivanja, kada je izvršena izmjena i dopuna odredbe na koju se poziva;
- kada izmjena i dopuna odredbe na koju se poziva uzrokuje neželjene posljedice po odredbu kojom se poziva na pomenuti propis.

16.18. U svrhu općeg usklađivanja dovoljna je jednostavna korelacijska rečenica.

16.18.1. U pojedinim slučajevima, potrebno je navesti korelacijsku tabelu u aneksu propisa.

Primjer:

«Pozivanje na opozvane direktive smatra se pozivanjem na ovu Direktivu i tumači se u skladu sa korelacijskom tabelom navedenom u Aneksu IX.»

16.18.2. Uspostava korelacije u tekstualnoj formi sa novom odredbom se ne preporučuje.

Primjer:

«U sljedećim odredbama, riječi «posljednja tačka člana 2. (4) i člana 3. (1) Uredbe (EEZ) br. 441/69» mijenjaju se riječima «član 4. (7) i član 5. (3) Uredbe (EEZ) br. 565/80»:

- Uredba (EEZ) br. 776/78, druga alineja člana 2.,
- Uredba (EEZ) br. 109/80, druga alineja člana 1.»

Kružno pozivanje

16.19. Kružno pozivanje vrši se pozivanjem na drugu odredbu koja i sama upućuje na originalnu odredbu. Takvo pozivanje treba izbjegavati.

Serijsko pozivanje

16.20. Serijsko pozivanje vrši se pozivanjem na drugu odredbu koja i sama upućuje na treću odredbu, i tako dalje. Takvo pozivanje treba izbjegavati u svrhu lakšeg razumijevanja pravnih propisa Evropske zajednice.

17. POZIVANJE U SADRŽINSKIM ODREDBAMA OBAVEZUJUĆEG PROPISA NA NEOBAVEZUJUĆI PROPIS NE ČINI PROPIS NA KOJI SE POZIVA OBAVEZUJUĆIM. UKOLIKO AUTORI IMAJU NAMJERU DA SADRŽAJ NEOBAVEZUJUĆEG PROPISA UČINE DJELOMIČNO ILI U CIJELOSTI OBAVEZUJUĆIM, TREBA NASTOJATI DA SE TERMINOLOGIJA KOJA SE KORISTI U PROPISU NAVEDE U SKLOPU OBAVEZUJUĆEG PROPISA.

17.1. Prva rečenica je samo činjenična izjava. Na primjer, ako je odluka usvojena kao rezultat rezolucije, odluka predstavlja zakonodavni akt dok rezolucija ostaje politički akt koji nije zakonski obavezujući.

- 17.2. Druga rečenica se odnosi, posebno, na tehničke standarde koje obično pripremaju tijela za standardizaciju, ili srodne institucije. Često je suviše opširno ponavljati dugačak neobavezujući propis u cijelosti. Ovo važi za, na primjer, provedbu laboratorijskih testova. U takvim slučajevima, samo se navodi propis na koji se poziva.

Primjer:

«Postotak katrana, nikotina i ugljen monoksida koji se navodi u članovima 3. (1), (2) i (3), i koji mora biti utisnut na kutiji cigareta, mjeri se u skladu sa ISO metodom 4387 za katran, 10315 za nikotin, i 8454 za ugljen monoksid.

Vjerodostojnost informacija na kutiji cigareta provjerava se u skladu sa ISO standardom 8243.»

Ovdje se jasno vidi iz konteksta da je namjera da se standard na koji se poziva učini obaveznim.

- 17.3. Postoji mogućnost da se pozivanje na verziju odredbe koja je na snazi u vrijeme usvajanja propisa zamrzne, navođenjem broja i datuma (ili godine) propisa na koji se poziva, ili upotrebom formule kao što je «u verziji od ...» (vidi takođe tačke 16.11 do 16.16 o statičnom i dinamičnom pozivanju).
- 17.4. Ipak, ukoliko se želi zadržati kontrola nad tekstom neobavezujućeg propisa, potrebno ga je ponoviti. Ukoliko se neobavezujući propis ne navodi u cjelini, korisno je zadržati strukturu sa određenim tačkama ili pasusima koji će se ostaviti neispunjenim, uz pojašnjenje u fusnoti u slučaju potrebe. Na isti način, ukoliko se dodaju tačke ili aneksi koji nisu navedeni u reproduciranom propisu, oni se označavaju sa «1a», «1b» itd. Ukoliko se tačka ili aneks dodaje prije tačke ili aneksa 1, označava se kao tačka 0 ili aneks 0.

Primjer:

«3a. ODOBRENJE TIP A EEZ-a¹

Potvrda koja je usklađena sa onom opisanom u Aneksu X se prilaže uz potvrdu o odobrenju tipa EEZ-a.

...

4. SIMBOL KORIGIRANOG APSORPCIJSKOG KOEFICIJENTA

[4.1.]

[4.2.]

[4.3.]

4.4. Svakom vozilu koje odgovara tipu vozila odobrenom ovom Direktivom, dodaje se na vidljivom i pristupačnom mjestu...

---

¹ Tekst aneksa nalikuje tekstu Uredbe br. 24 Ekonomske komisije za Evropu UN-a; Posebno, u slučaju kada stavka iz Uredbe br. 24 nema odgovarajuću ekvivalentnu stavku u ovoj Direktivi, njen broj se navodi u zagradi kao indikacija.»

Izmjene i dopune

(Smjernice 18 i 19)

18. SVAKA IZMJENA I DOPUNA PROPISA SE JASNO IZRAŽAVA. IZMJENE I DOPUNE SU IZRAŽENE U OBLIKU TEKSTA KOJI SE DODAJE PROPISU KOJI SE MIJENJA. PREFERIRA SE MIJENJANJE CJELOKUPNIH ODREDBI (ČLANOVA ILI SASTAVNIH DIJELOVA ČLANOVA) U ODNOSU NA UBACIVANJE ILI BRISANJE POJEDINAČNIH REČENICA ILI RIJEČI.

IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆEG PROPISA NE SADRŽE SAMOSTALNE SADRŽAJNE ODREDBE KOJE VEĆ NISU DIJELOM PROPISA KOJI SE MIJENJA.

Princip formalne izmjene i dopune pravnog propisa

18.1. Djelimična izmjena i dopuna propisa se obično vrši formalnom izmjenom i dopunom, tj. tekstualnim amandmanom u datom propisu.¹⁴ Tekst izmjene i dopune se stoga mora ubaciti u tekst koji se mijenja.

Primjer:

«Član 1.

Uredba (EZ) br. .../... se mijenja i glasi:

1. Član 13. (1) se zamjenjuje sljedećim tekstom:

«1. Statističke informacije koje su potrebne sistemu Intrastat ...»

2. Član 23 se mijenja i glasi:

a) U stavu 1, tačke f) i g) se brišu;

b) Stav 2. se zamjenjuje sljedećim tekstom:

«2. Države članice mogu propisati da ...»

c) Ubacuje se stav 2a. koji glasi:

«2a. U slučaju lica koja pružaju statističke informacije...»

d) Dodaje se stav 4. koji glasi:

«4. Komisija osigurava objavljivanje u Službenom glasniku ...»»

18.2. Članovi, stavovi ili tačke se ne smiju ponovno numerisati zbog potencijalnog problema pozivanja na njih u drugim propisima. Isto tako, prazan prostor koji nastaje brisanjem članova ili drugih broičano označenih dijelova teksta ne treba se popunjavati drugim odredbama, osim u slučaju kada je sadržaj identičan ranije izbrisanom tekstu.

18.3. Radi jasnoće i imajući u vidu probleme prevođenja propisa na sve službene jezike, preporučuje se da se izmjene i dopune ne vrše dodavanjem ili brisanjem određenih dijelova teksta, osim datuma ili brojeva.

Samostalne sadržajne odredbe nisu dozvoljene

18.4. Izmjene i dopune ne smiju sadržati nove sadržajne odredbe koje su samostalne u odnosu na propis koji se mijenja. S obzirom da je jedina pravna posljedica koja nastaje usvajanjem novog pravnog propisa zapravo izmjena i dopuna ranijeg propisa, njegovo

---

¹⁴ Odstupanja predstavljaju izuzetak od ovog pravila (vidi tačku 18.14.)

dejstvo se završava stupanjem propisa na snagu. Ostaje samo raniji, sada izmijenjeni i dopunjeni, propis koji će i dalje regulirati cijelu materiju.

- 18.5. Ovaj pristup značajno olakšava kodifikaciju zakonskih tekstova, s obzirom da prisustvo samostalnih odredbi u okviru izmjena i dopuna dovodi do zamršene pravne situacije.

Ne dozvoljava se mijenjanje izmjena i dopuna

- 18.6. S obzirom da izmjene i dopune ne smiju sadržavati nikakve samostalne odredbe, izmjene i dopune se ne smiju mijenjati. Izmjene i dopune se uvijek moraju odnositi na osnovni propis.

Primjer:

Odluka Vijeća 1999/424/ZVSP od 28. juna 1999. kojom se mijenja Odluka 1999/357/ZVSP o provedbi Zajedničkog stava 1999/318/ZVSP u vezi sa dodatnim restriktivnim mjerama protiv Savezne Republike Jugoslavije¹⁶ je odluka kojom se mijenja Odluka (1999/357/ZVSP)¹⁷, koja i sama vrši izmjenu i dopunu druge odluke (1999/319/ZVSP).¹⁸

U naslovu Odluke 1999/424/ZVSP trebalo se ukazati na to da je Odlukom 1999/357/ZVSP izvršena izmjena i dopuna Odluke 1999/319/ZVSP. Problemi takođe nastaju u pogledu sadržinskih odredbi Odluke 1999/424/ZVSP. Bilo bi prikladnije direktno izvršiti izmjenu i dopunu Odluke 1999/319/ZVSP.

Priroda izmjena i dopuna

- 18.7. Općenito, poželjno je da izmjene i dopune pripadaju istoj vrsti pravnih propisa kao i propis koji se mijenja. Pogotovo se ne preporučuje da se direktivom vrši izmjena i dopuna uredbe.

- 18.7.1. Međutim, pojedine odredbe primarnog zakonodavstva ostavljaju pitanje izbora vrste propisa samim institucijama, tako što im se daju ovlasti za donošenje «mjera» ili eksplicitnim pominjanjem nekoliko mogućih vrsta propisa.

Primjer:

Direktiva Vijeća 80/217/EEZ kojom se uvode mjere Zajednice za kontrolu klasične svinjske kuge¹⁹ je izmijenjena i dopunjena Uredbom Vijeća (EEZ) br. 3768/85 kojom se pojedini poljoprivredni propisi prilagođavaju, u svjetlu priključenja Španije i Portugala Evropskoj uniji, u pogledu postupka glasanja u okviru odbora.²⁰ Član 2. (3) Ugovora o pristupanju Španije i Portugala predviđa da institucije Zajednica mogu donijeti, u periodu prije pristupanja,

¹⁶ Sl.gl. L 163, 29.6.1999., str. 86

¹⁷ SL L 140, 3.6.1999., str. 1

¹⁸ Sl.gl. L 123, 13.5.1999., str. 3

¹⁹ Direktiva Vijeća 80/217/EEZ od 22. januara 1980. kojom se uvode mjere Zajednice za kontrolu klasične svinjske kuge (Sl.gl. L 47, 21.2.1980., str. 11)

²⁰ Uredba vijeća (EEZ) br. 3768/85 od 20. decembra 1985. kojom se pojedini poljoprivredni propisi prilagođavaju, u svjetlu priključenja Španije i Portugala Evropskoj uniji, u pogledu postupka glasanja u okviru odbora (Sl.gl. L 362, 31.12.1985., str. 8).

mjere pomenute u členu 396. Ugovora o pristupanju, te da ove mjere stupaju na snagu u skladu sa Ugovorom o pristupanju i danom njegovog stupanja na snagu.

- 18.7.2. Osim toga, u propisu koji se mijenja moguće je predvidjeti da se njegova izmjena i dopuna izvrši propisom druge vrste.

Izmjena i dopuna aneksa

- 18.8. Imajući u vidu gore navedeno, izmjena i dopuna aneksa koji sadrže dijelove tehničke prirode se obično vrši u aneksu propisa kojim se mijenja postojeći akt. Od ovog pravila se može odstupiti samo kada se radi o izmjeni i dopuni od manjeg značaja.

Primjer:

«Aneksi II, IV i VI Uredbe (EZ) br. ... se mijenjaju u skladu sa Aneksom ove Uredbe.»

U ovom slučaju, izmjene i dopune u aneksu moraju uključiti uvodne izjave kojima se jasno određuje opseg ovih izmjena i dopuna:

«Aneksi II, IV i VI se mijenjaju i glase:

1. U Aneksu II, tačka 2.2.5. se zamjenjuje sljedećim:

«2.2.5. ...»

Jednostavna izmjena se označava na sljedeći način u sadržinskim odredbama propisa:

«c) U naslovu Aneksa I, riječi «Opasni proizvodi» se zamjenjuju riječima «Proizvodi sa popisa 1».»

Ažuriranje pozivanja na propis

- 18.9. Ukoliko se mijenja odredba koja je pomenuta u pozivanju na propis, posljedice koje nastaju po odredbu kojom se poziva na propis se moraju uzeti u obzir. Ako je namjera takva da se izmjena i dopuna odnosi i na odredbu kojom se poziva na propis, u slučaju dinamičnog pozivanja nije potrebno učiniti ništa, ali u slučaju statičnog pozivanja potrebno je dodati odgovarajući amandman.

Naslov izmjena i dopuna

- 18.10. U naslovu izmjena i dopuna mora se pomenuti broj propisa koji se mijenja, te navesti naslov ovog propisa ili tačno odrediti u kojem dijelu se vrši njegova izmjena i dopuna.

Primjer:

Propis koji se mijenja:

«Uredba Vijeća (EZ) br. ... od ... o unaprjeđenju efikasnosti poljoprivrednih struktura.»

Propis kojim se vrši izmjena i dopuna:

«Uredba Vijeća (EZ) br. ... od ... kojom se mijenja Uredba (EZ) br. ... o unaprjeđenju efikasnosti poljoprivrednih struktura.»

18.11. Ukoliko izmjene i dopune usvaja druga institucija, a ne institucija koja je usvojila osnovni propis, u naslovu se mora navesti ime prvopomenute institucije.

Primjer:

«Uredba Komisije ... kojom se mijenja Aneks Uredbe Vijeća ... u vezi sa ...»

Izrada izmjena i dopuna

18.12. Izmjene i dopune su u obliku teksta koji je umetnut u propis koji se mijenja. Izmjene i dopune se moraju uklopiti u osnovni tekst. Posebno je bitno zadržati strukturu i terminologiju korištenu u osnovnom tekstu.

18.12.1. Zamjena cjelokupnih jedinica teksta (člana ili sastavnog dijela člana) se preferira u odnosu na ubacivanje ili brisanje rečenica, ili jednog ili više termina (ali vidi takođe tačku 18.3.).

18.12.2. U slučaju višestrukih izmjena i dopuna treba koristiti uvodnu formulu.

Primjer:

«Uredba ... se mijenja i glasi: ...»

18.12.3. U slučaju kada se vrši izmjena i dopuna nekoliko odredbi istog propisa, sve izmjene i dopune se grupišu u jedan član koji se sastoji od uvodne rečenice i tačaka koje slijede numerički red članova koji se mijenjaju.

Primjer:

«Uredba (EZ) br. ... se mijenja i glasi:

1) Član 3. se mijenja i glasi:

(a) Stav 1. se zamjenjuje sljedećim:

«1. ...;»

(b) Dodaje se novi stav 5.:

«5. ...»

2) Ubacuje se i sljedeći član 7a.:

«Član 7a
...»

- 18.12.4. Ukoliko se jednim propisom vrši izmjena i dopuna nekoliko pravnih propisa, izmjene i dopune svakog pojedinačnog propisa se navode u odvojenim članovima.
- 18.12.5. Različite vrste izmjena i dopuna (zamjena, ubacivanje, dodavanje, brisanje) se vrše na normativan način upotrebom standardnih formula (vidi Priručnik presedana Vijeća Evropske unije, Priručnik o izradi pravnih propisa Evropske komisije i *LegisWrite*).

Primjer:

«Član X Uredbe ... se zamjenjuje sljedećim: ...»

«Ubacuje se sljedeći član Xa: ...»

«U članu Y. dodaje se sljedeći stav: ...»

»U članu Z. stav 3. se briše.»

ali ne:

«Naslov «...» se može zamijeniti naslovom «...»»

- 18.12.6. U cilju izbjegavanja upotrebe samostalnih sadržinskih odredbi, preferira se da se izmjene i dopune koje se odnose na datume, vremenske rokove, izuzetke, odstupanja, produžetak roka i privremenu primjenu propisa ubace u propis koji se mijenja.

Sadržajne izmjene i dopune

- 18.13. Kao što je rečeno u tački 18.1., izmjena i dopuna pravnog propisa se obično po pravilu vrši formalnom izmjenom i dopunom propisa.
- 18.14. Međutim, moguće je da radi hitnosti, praktičnih razloga ili zbog jednostavnosti, autor želi unijeti u propis odredbe koje zapravo predstavljaju sadržajne izmjene i dopune drugog propisa. Takve sadržajne izmjene i dopune se mogu odnositi na opseg drugog propisa, odstupanja od obaveza, izuzetke od perioda primjene propisa, itd.

Primjer:

«Odstupajući od člana ... Uredbe (EZ) br. ..., molbe se mogu podnijeti nakon ...»

- 18.14.1. Općenito, i pogotovo radi transparentnosti, sadržajne izmjene i dopune ove vrste treba izbjegavati. U takvim slučajevima drugi propis ostaje nepromijenjen, a derogacija se vrši na takav način da stari tekst, koji ostaje na snazi, postoji uporedo sa novim tekstom, čime se deaktiviraju neke od njegovih odredbi, mijenja ili proširuje njegov opseg.
- 18.14.2. S obzirom da sadržajne izmjene i dopune imaju veoma ograničen opseg, prihvatljivo je ne vršiti tekstuálnu izmjenu i dopunu datog propisa. Međutim, ukoliko su amandmani važni mora se usvojiti odvojen propis kojim se vrše izmjene i dopune.

19. U PRAVNOM PROPISU KOJI NIJE PRVOBITNO ZAMIŠLJEN KAO PROPIS KOJIM SE VRŠI IZMJENA I DOPUNA DRUGOG PROPISA, MOGU SE NA SAMOM KRAJU NAVESTI IZMJENE I DOPUNE DRUGIH PROPISA KOJE NASTAJU KAO POSLJEDICA PROMJENA KOJE OVAJ PROPIS UVODI. U SLUČAJU KADA SU NAKNADNE IZMJENE I DOPUNE SADRŽAJNE PRIRODE POTREBNO JE DONIJETI ODVOJENI PROPIS KOJIM SE VRŠI IZMJENA I DOPUNA.

- 19.1. Pravni propis koji sadrži samostalne odredbe može promijeniti zakonski kontekst određene oblasti u tolikoj mjeri da dovede do neophodnosti izmjene i dopune ostalih propisa koji uređuju ostala pitanja u okviru iste oblasti. Ukoliko su izmjene i dopune od sekundarne važnosti u odnosu na glavni opseg pravnog propisa, takvo pozicioniranje ovih različitih elemenata nije predmet zabrane koja se navodi u Smjernici 18 o unošenju samostalnih sadržajnih odredbi u izmjene i dopune.
- 19.2. U svakom slučaju, izmjena i dopuna se vrši tekstualnim putem u skladu sa pravilima obrazloženim u Smjernici 18.
- 19.3. Kako bi bila što očiglednija, izmjena i dopuna propisa se mora spomenuti u naslovu propisa.

Primjer:

Direktiva Vijeća 92/96/EEZ od 10. novembra 1992. godine o usklađivanju zakona i drugih propisa u vezi sa direktnim životnim osiguranjem, i kojom se vrši izmjena i dopuna direktiva 79/267/EEZ i 90/619/EEZ (treća direktiva o životnom osiguranju).

- 19.4. Ukoliko veći stepen prisutnosti izmjena i dopuna utiče na to da se težište propisa pomjeri u pravcu kategorije propisa kojim se vrši izmjena i dopuna, potrebno ga je podijeliti u dva odvojena propisa iz razloga navedenih u tačkama 18.4 i 18.5.

Završne odredbe, opozivi i aneksi

(Smjernice 20, 21 i 22)

20. ODREDBE KOJIM SE ODREĐUJU DATUMI, VREMENSKI ROKOVI, IZUZECI, ODSUPANJA I PRODUŽETAK VAŽENJA, PRIVREMENE ODREDBE (POSEBNO ONE KOJE SE ODOSE NA UTICAJ PROPISA NA POSTOJEĆU SITUACIJU) I ZAVRŠNE ODREDBE (STUPANJE NA SNAGU, ROK ZA PRENOŠENJE I PRIVREMENA PRIMJENA PROPISA) SE PIŠU PRECIZNO.

U ODREDBAMA O VREMENSKIM ROKOVIMA ZA PRENOŠENJE I PRIMJENU PROPISA NAVODI SE DATUM IZRAŽEN U DANIMA, MJESECIMA I GODINAMA. U SLUČAJU DIREKTIVA, OVI ROKOVI SE IZRAŽAVAJU NA TAKAV NAČIN DA GARANTUJU ODGOVARAJUĆI PERIOD ZA PRENOŠENJE PROPISA.

20.1. U pravnim propisima, u zavisnosti od željenog efekta, pravi se razlika između datuma stupanja na snagu, datuma od kojeg odredbe stiču zakonsku snagu, i datuma primjene.

Stupanje na snagu propisa

20.2. Propisi opće primjene stupaju na snagu onog datuma koji je naznačen u propisu, ili ako ovaj datum nije naznačen, dvadesetog dana od dana njihovog objavljivanja.

20.2.1. U principu, zakon mora omogućiti adresatima dovoljno vremena da se prilagode.

20.2.2. Mora se napraviti razlika između stupanja na snagu propisa i njegove primjene, dva pojma koji se ne moraju poklapati. Datum primjene se može odrediti poslije ili, ako je retroaktivna primjena opravdana na odgovarajući način, prije stupanja na snagu propisa.

(a) Datum stupanja na snagu

20.3. Stupanje na snagu propisa se mora predvidjeti za tačno određeni datum, ili za datum koji je određen pozivanjem na datum objave propisa.

20.3.1. Ovaj datum ne može biti u prošlosti.

20.3.2. Ovaj datum ne smije biti određen pozivanjem na datum koji određuje drugi propis.

20.3.3. Stupanje na snagu propisa koji predstavlja zakonski osnov za drugi propis ne može biti uslovljeno stupanjem na snagu drugog propisa.

20.3.4. Nijedan propis ne može stupiti na snagu prije datuma određenog za stupanje na snagu propisa na kojem se zasniva.

20.3.5. Stupanje na snagu propisa ne može biti uslovljeno ispunjavanjem uslova o kojem javnost nema nikakvih saznanja.

(b) Smjernice za određivanje datuma stupanja na snagu

- 20.4. Može se dogoditi da postoje praktični razlozi i razlozi hitnosti koji opravdavaju stupanje propisa na snagu prije dvadesetog dana od njegovog objavljivanja. To je obično slučaj sa uredbama, i u tim slučajevima se primjenjuju sljedeća pravila.
- 20.4.1. U slučaju stupanja propisa na snagu trećeg dana od dana objavljivanja moraju postojati razlozi koji ukazuju na hitnost. U svakom pojedinačnom slučaju potrebno je provjeriti da li postoji stvarna hitnost.
- 20.4.2. Stupanje na snagu danom objavljivanja mora predstavljati izuzetak, i mora se opravdati neizbježnom potrebom – da se izbjegne npr. pravni vakuum, ili da se spriječe špekulacije – koja je tijesno povezana sa prirodom propisa (vidi tačku 20.6.). U posebnoj uvodnoj izjavi mora se dati odgovarajuće obrazloženje za hitnost, osim kada je uobičajena praksa već dobro poznata zainteresiranim krugovima (na primjer, u slučaju uredbi koje određuju carinu na uvoz i povrat sredstava od izvoza).
- 20.5. Datumom objavljivanja propisa smatra se datum kada je Službeni glasnik u kojem je propis objavljen dostupan na svim jezicima u Uredu za publikacije.

(c) Hitne mjere

- 20.6. Dnevne ili sedmične uredbe kojim Komisija fiksno određuje porez na uvoz (i/ili dodatne poreze u određenim poljoprivrednim sektorima) i povrat sredstava koji vrijedi za trgovinu sa trećim zemljama, moraju se donositi u najkraćem mogućem vremenskom okviru prije njihove primjene, posebno u cilju izbjegavanja bilo kakvih špekulacija.
- 20.7. Stoga, dogovoreno je da ove periodične uredbe stupaju na snagu danom objavljivanja ili narednog radnog dana.

(d) Retroaktivna primjena uredbi

- 20.8. U izuzetnim slučajevima, i zavisno od kriterija koji proističu iz principa pravne sigurnosti, uredba može imati retroaktivni učinak. U tom slučaju, u zadnjem članu propisa dodaju se riječi: «Uredba se primjenjuje od ...»
- 20.9. U cilju davanja retroaktivnog učinka odredbama, često se i u ostalim članovima, pored zadnjeg člana, koriste termini kao što su: «u periodu od ... do ...» (u slučaju npr. uredbe o tarifnim kvotama) ili «sa zakonskom snagom od ...»

(e) Odgođena primjena uredbi

- 20.10. Ponekad se pravi razlika između stupanja na snagu uredbe i primjene aranžmana koji se uvode ovom uredbom, a koja se odgađa. Ova praksa se primjenjuje npr. u slučaju uredbi kojim se uspostavljaju organizacije zajedničkog tržišta. Svrha pomenutog razgraničenja je da se omogući novim tijelima predviđenim u uredbi (na primjer, upravnim odborima) da budu uspostavljeni odmah, i da se omogući Komisiji da usvoji provedbene mjere o kojima pomenuta nova tijela moraju biti konsultovana.
- 20.11. Ukoliko je potrebno odgoditi primjenu dijela propisa do datuma nakon njegovog stupanja na snagu, u uredbi se moraju jasno navesti relevantne odredbe.

Primjer:

«Član ...

Ova Uredba stupa na snagu (...-tog dana od dana njenog objavljivanja u *Službenom glasniku Evropske unije*).

Uredba [ili član N.] se primjenjuje od ...”

Formulacije, kao što je ona koja se navodi u daljem tekstu, koje onemogućavaju da se odredi datum od kojeg se odredba primjenjuje moraju se izbjegavati.

“Ovaj član ima zakonsku snagu:

- (a) nakon postizanja sporazuma između kompenzacijskih tijela koja su osnovale ili odobrile države članice u vezi sa njihovim funkcijama, obavezama i procedurama za nadoknadu sredstava;
- (b) od datuma kojeg određuje Komisija nakon što u tijesnoj saradnji sa državama članicama ocijeni da je takav sporazum zaključen;

i primjenjuje se u cijelom periodu trajanja ovog sporazuma.»

Datum od kojeg određene direktive i odluke stiču zakonsku snagu

- 20.12. Direktive i odluke su obavezujuće samo za one kojima su namijenjene. Koncept stupanja na snagu zamjenjuje koncept sticanja zakonske snage u slučaju direktiva i odluka koje se donose u postupku suodlučivanja, te u slučaju direktiva namijenjenih svim državama članicama.
- 20.13. Međutim, ostale direktive i odluke se upućuju adresatima i one stiču zakonsku snagu tek po upućivanju takve obavijesti. Isto važi i za direktive i odluke koje se pominju u drugom stavu člana 163. Ugovora o osnivanju Evropske zajednice za atomsku energiju.
- 20.14. Odluke *sui generis* Zajednica obično ne sadrže nikakve odredbe u kojim se navodi kada stiču zakonsku snagu, i može se općenito smatrati da ove odluke stiču zakonsku snagu danom njihovog donošenja.
- 20.15. Odluke zajedničkih tijela uspostavljenih u okviru sporazuma (i, u izuzetnim slučajevima, odluke *sui generis* Zajednica) sadrže odredbe o njihovom stupanju na snagu, i u slučaju potrebe, odredbe o retroaktivnoj ili odgođenoj primjeni.

Provedba direktiva

- 20.16. Mora se napraviti razlika između datuma stupanja na snagu ili sticanja zakonske snage s jedne strane, i datuma primjene propisa s druge strane (vidi tačku 20.3.), u svim slučajevima kada je adresatima potrebno vrijeme kako bi ispunili svoje obaveze. Ovo posebno važi za direktive. Odredbe o provedbi se propisuju u članu koji prethodi članu o stupanju na snagu, ili prema potrebi, o adresatima.

Primjer:

«Države članice [poduzimaju neophodne mjere] [donose neophodne zakone i druge propise] kako bi postupile u skladu sa ovom Direktivom najkasnije do ...»

20.17. Posebno, u slučaju direktiva kreiranih tako da bi se osigurala sloboda kretanja roba, ljudi i usluga, i kako bi se spriječilo stvaranje novih prepreka zbog različite primjene odredbi u državama članicama do isteka perioda predviđenog za preuzimanje propisa, potrebno je navesti datum od kojeg se moraju primjenjivati odredbe na državnom nivou.

Primjer:

«Države članice dužne su donijeti i objaviti mjere.... koje su potrebne kako bi se uskladile sa ovom Direktivom. Države članice o tome odmah obavještavaju Komisiju.

Države članice počinju primjenjivati ove mjere od ...»

Provedba neobavezujućih propisa

20.18. Propisi koji nemaju obavezujuću snagu, kao što su recimo preporuke EZ-a ili Euratoma nemaju naznačen datum njihovog stupanja na snagu ili primjene; od adresata se može zahtijevati da im se do određenog datuma da zakonsko dejstvo.

Početak perioda važenja propisa

20.19. Ako nije drugačije izričito navedeno, period važenja propisa počinje u 00:00 sati naznačenog datuma.²¹ Izrazi koji se najčešće koriste za označavanje početka perioda važenja su:

- od ... [do] ...
- sa zakonskog snagom od ...
- stiče zakonsku snagu dana ...
- stiče zakonsku snagu od ...
- stupa na snagu ...

Indikacija o isteku perioda važenja propisa

20.20. U završnim odredbama se takođe može navesti kada propis prestaje da se primjenjuje, ili da važi.

Osim ukoliko nije jasno navedeno drugačije, ovaj period ističe u ponoć navedenog datuma. Izrazi koji se najčešće koriste za označavanje isteka ovog perioda su:

- do ...
- primjenjuje se do stupanja na snagu ..., ili ... što god uslijedi ranije
- najkasnije ...
- od ... [do] ...
- ističe ...
- prestaje se primjenjivati ...

---

²¹ Vidi Uredbu (EEZ, Euratom) br. 1182/71 Vijeća od 3. juna 1971. kojom se određuju pravila koja se primjenjuju na periode, datume i vremenske rokove (Sl.gl. L 124, 8.6.1971., str. 1)

21. ZASTARJELI PROPISI I ODREDBE SU PREDMET IZRIČITOG OPOZIVA. DONOŠENJEM NOVOG PROPISA TREBA IZRIČITO OPOZVATISVAKI PROPIS ILI ODREDBU KOJI SE SMATRAJU NEPRIMJENJIVIM ILI SUVIŠNIM U SVJETLU NOVOG PROPISA.

- 21.1. Ukoliko prilikom donošenja propisa autor smatra da se raniji propisi ili odredbe ne trebaju dalje primjenjivati, tj. da su zastarjeli, načelo pravne sigurnosti zahtijeva da se oni izričito opozovu novim propisom. Propis se može smatrati zastarjelim ne samo zato što je direktno nespojiv sa novim pravilima, nego takođe npr. uslijed proširenja opsega pravila. Suprotno tome, nije neophodno opozvati dati propis ukoliko je period primjene koji se navodi u propisu istekao.
- 21.2. Izričiti opoziv odredbi ranijih propisa podrazumijeva da nijedna druga odredba nije predmet opoziva. Stoga, postoji manji stepen rizika od «slučajnog» opoziva.

22. TEHNIČKI ASPEKTI PROPISA SE NAVODE U ANEKSIMA NA KOJE SE POJEDINAČNO POZIVA U SADRŽINSKIM ODREDBAMA PROPISA, I KOJI NE PREDSTAVLJAJU BILO KAKVO NOVO PRAVO ILI OBAVEZU KOJA NIJE PREDVIĐENA U SADRŽINSKIM ODREDBAMA.

ANEKSI SE PIŠU U SKLADU SA STANDARDIZIRANIM FORMATOM.

- A. Aneksi u strogom smislu i nesamostalni pravni instrumenti koji se prilažu
- 22.1. Aneksi u strogom smislu se koriste kao sredstvo za navođenje odredbi ili dijelova odredbi odvojeno od teksta sadržinskih odredbi, posebno zbog njihove tehničke prirode. Neki od primjera uključuju sljedeće: pravila koja primjenjuju carinski službenici, doktori ili veterinari (kao što su tehnike hemijske analize, metodi uzimanja uzoraka, i obrasci koji se koriste), popisi proizvoda, tabele sa brojkama, planovi, crteži, itd.
- 22.2. U slučajevima kada postoje praktične prepreke za unošenje tehničkih pravila ili podataka u sadržinske odredbe, preporučena praksa je da se ova pravila ili podaci navode u aneksu. U odgovarajućem dijelu sadržinskih odredbi uvijek mora postojati jasno pozivanje na vezu između tih odredbi i aneksa (koristeći rečenice kao što su «kao što je navedeno u Aneksu I»).
- 22.3. Takav aneks je po svojoj prirodi sastavni dio propisa, i shodno tome nije potrebno to i navoditi u odredbi kojom se poziva na aneks.
- 22.4. Riječ «ANEKS» se mora navesti na početku aneksa, i veoma često nema potrebe da se dodaje bilo kakav drugi naslov. Ukoliko ima više aneksa, treba ih označiti rimskim brojevima (I, II, III, itd.).
- 22.5. Iako ne postoje tačno određena pravila koja propisuju njihovu prezentaciju, aneksi ipak moraju imati jedinstvenu strukturu i biti podijeljeni na takav način da je njihov sadržaj što jasniji bez obzira na njegovu tehničku prirodu. Može se koristiti bilo koji odgovarajući sistem brojanog označavanja ili dalje podjele.

- B. Pravni propisi koji se prilažu uz druge propise ili koji predstavljaju njihove sastavne dijelove
- 22.6. Nasuprot tome, uz propis se mogu priložiti (ne «pripojiti») drugi pravni propisi koji mu prethode, a koje ovaj propis općenito odobrava. Primjeri propisa koji se mogu prezentirati na ovaj način su propisi podređenih tijela i međunarodni sporazumi.
- 22.6.1. Takvi priloženi propisi, posebno međunarodni sporazumi, mogu i sami imati anekse.
- 22.6.2. Takvim propisima ne prethodi riječ «ANEKS».

Aneks

Obrasci standardnih propisa

- 1. Uredba**
- 2. Direktiva**
- 3. Odluka (u smislu člana 249. Ugovora o EZ)**
- 4. Odluka (*sui generis*)**
- 5. Preporuka**

1. UREDBA

UREDBA EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od [...]

o [...]

EVROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EVROPSKE UNIJE

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Evropske zajednice, a posebno njegov član [...],

uzimajući u obzir prijedlog Komisije¹,

uzimajući u obzir mišljenje Ekonomskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³,

djelujući u skladu sa postupkom predviđenim u članu 251. ovog Ugovora⁴,

s obzirom na sljedeće:

(1) [Veliko slovo ...].

(2) [Veliko slovo ...].

DONOSE OVU UREDBU:

Član 1.

[...]

Član ...

Ova Uredba stupa na snagu [... dana] od dana objavljivanja u *Službenom glasniku Evropske unije*.

Ova Uredba je obavezujuća u cjelini i neposredno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sačinjeno u Briselu, [...]

*Za Evropski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*

---

¹ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

² Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

³ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

⁴ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

[...]

[...]

2. DIREKTIVA

DIREKTIVA EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od [...]

o [...]

EVROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EVROPSKE UNIJE

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Evropske zajednice, a posebno njegov član [...],

uzimajući u obzir prijedlog Komisije¹,

uzimajući u obzir mišljenje Ekonomskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³,

djelujući u skladu sa postupkom predviđenim u članu 251. ovog Ugovora⁴,

s obzirom na sljedeće:

(1) [Veliko slovo ...].

(2) [Veliko slovo ...].

DONOSE OVU DIREKTIVU:

Član 1.

[...]

Član [...]

Države članice su dužne donijeti zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do [...]. One o tome odmah obavještavaju Komisiju.

Kada države članice budu donosile ove odredbe, te odredbe će sadržavati pozivanje na ovu Direktivu ili će se uz njih navesti takva pozivanja prilikom njihovog službenog objavljivanja. Načine tog pozivanja određuju države članice.

Član [...]

---

¹ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

² Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

³ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

⁴ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

Ova Direktiva stupa na snagu [... dana] od dana objavljivanja u *Službenom glasniku Evropske unije*.

Član [...]

Ova Direktiva je upućena državama članicama.

Sačinjeno u Briselu, [...]

*Za Evropski parlament
Predsjednik
[...]*

*Za Vijeće
Predsjednik
[...]*

3. ODLUKA (u smislu člana 249. Ugovora o EZ)

ODLUKA EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od [...]

o [...]

EVROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EVROPSKE UNIJE

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Evropske zajednice, a posebno njegov član [...],

uzimajući u obzir prijedlog Komisije¹,

uzimajući u obzir mišljenje Ekonomskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³,

djelujući u skladu sa postupkom predviđenim u članu 251. ovog Ugovora⁴,

s obzirom na sljedeće:

(1) [Veliko slovo ...].

(2) [Veliko slovo ...],

DONOSE OVU ODLUKU:

Član 1

[...]

Član [...]

Ova Odluka stupa na snagu [... dana] od dana objavljivanja u *Službenom glasniku Evropske unije*.

Član [...]

Ova Odluka je upućena državama članicama.

Sačinjeno u Briselu, [...]

Za Evropski parlament

Za Vijeće

---

¹ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

² Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

³ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

⁴ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

Predsjednik
[...]

Predsjednik
[...]

4. ODLUKA (SUI GENERIS)

ODLUKA EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od [...]

o [...]

EVROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EVROPSKE UNIJE

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Evropske zajednice, a posebno njegov član [...],

uzimajući u obzir prijedlog Komisije¹,

uzimajući u obzir mišljenje Ekonomskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³,

djelujući u skladu sa postupkom predviđenim u članu 251. ovog Ugovora⁴,

budući da:

s obzirom na sljedeće:

(1) [Veliko slovo ...].

(2) [Veliko slovo ...],

ODLUČILI SU:

Član 1

[...]

Član [...]

[...]

Sačinjeno u Briselu, [...]

*Za Evropski parlament
Predsjednik
[...]*

*Za Vijeće
Predsjednik
[...]*

---

¹ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

² Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

³ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

⁴ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

5. PREPORUKA

PREPORUKA EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od [...]

o [...]

EVROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EVROPSKE UNIJE

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Evropske zajednice, a posebno njegov član [...],

uzimajući u obzir prijedlog Komisije¹,

uzimajući u obzir mišljenje Ekonomskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³,

djelujući u skladu sa postupkom predviđenim u članu 251. ovog Ugovora⁴,

s obzirom na sljedeće:

(1) [Veliko slovo ...].

(2) [Veliko slovo ...],

PREPORUČUJU:

[...]

Sačinjeno u Briselu, [...]

*Za Evropski parlament
Predsjednik
[...]*

*Za Vijeće
Predsjednik
[...]*

---

¹ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

² Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

³ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

⁴ Sl.gl. C [...], [...], str. [...]

Popis dokumenata na koje se poziva ovaj Vodič

Tekstovi

Zajednička deklaracija Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije o uspostavi postupka usklađivanja između Evropskog parlamenta i Vijeća (Sl.gl. C 89, 22.4.1975., str. 1)

Rezolucija Vijeća od 8. juna 1993. o kvalitetu izrade propisa Zajednice (Sl.gl. C 166, 17.6.1993., str. 1)

Opće smjernice za zakonodavnu politiku, dokument SEC (1995) 2255/7 od 1. januara 1996.

Deklaracija 39 o kvalitetu izrade propisa Zajednica koja je priložena Završnom aktu Ugovora iz Amsterdama

Međuinstitucionalni sporazum od 22. decembra 1998. o zajedničkim smjernicama za kvalitet izrade propisa Zajednice (Sl.gl. C 73, 17.3.1999., str. 1)

Međuinstitucionalni sporazum od 6. maja 1999. između Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije o budžetskoj disciplini i unaprjeđenju budžetskih procedura (Sl.gl. C 172, 18.6.1999., str. 1)

Priručnici

Priručnik predsedana za propise donošene u okviru Vijeća Evropske unije

Izrada pravnih propisa – Priručnik Komisije

Međuinstitucionalni stilski vodič koji je objavio Ured za službene publikacije Evropskih zajednica

Zakonodavni akti

Uredba br. 1 kojom se određuju jezici koje koristi Evropska ekonomska zajednica (Sl.gl. 17, 6.10.1958., str. 385/58)

Uredba Vijeća (EEZ, Euratom) br. 1182-71 od 3. juna 1971. o utvrđivanju koja se primjenjuju za periode, datume i vremenska ograničenja (Sl.gl. L 124, 8.6.1971., str. 1)

Odluka Vijeća 1999/468/EZ od 28. juna 1999. o utvrđivanju postupaka za provedbu izvršnih ovlasti povjerenih Komisiji (Sl.gl. L 184, 17.7.1999., str. 23)

Presude Suda EZ

Predmet 24/62 *Njemačka protiv Komisije* [1963] ECR 63

Predmet 73/74 *Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique i ostali protiv Komisije* [1975] ECR 1491

Predmet 230/78 Eridania-Zuccherifici nazionali i Societa Italiana per l'industria degli Zuccheri protiv ministra poljoprivrede i šumarstva, ministra industrije, trgovine i zanatstva, i Zuccherifici Meridionali [1979] ECR 2749

Predmet C-6/98 Arbeitsgemeinschaft Deutscher Rundfunkanstalten (ARD) protiv Pro Sieben Media [1999] ECR I-7599

Abecedni indeks

Adresati 3, 20.16

Alineja 15.4 (tabela)

Aneksi 6.2.1, 7.3, 17.4, 18.8, 22

Brisanje *vidi* Izmjena i dopuna

Broj

administrativni 7.1 ž
broj publikacije 16.10.1-2
službeni serijski broj 8.4, 8.9(2), 16.10.1

Broj publikacije 16.10.1-2

Brojčano označavanje

aneksi 22.4
članovi 15.4 (tabela)
ponovno označavanje brojevima 18.2
ubacivanje 17.4
uvodne izjave 11

Citati (u preambuli)

dio propisa 7.2
izrada 9.2., 16.10.2
opće opaske 9.1
pozivanje koje treba izbjegavati 9.13-14
procesni propisi 9.10-12
zakonski osnov 9.3-9

Citiranje propisa *vidi* Pozivanje

Član 4.4-5, 7.3, 15.4, 18.2, 18.13.1, 18.12.3-4

Dan objavljivanja 20.3-5

Datumi 15.1.4-5, 16.10.1, 17.3, 20.2-5, 20.17-20

Datum sticanja zakonske snage 20.1, 20.12-16, 20.18

Definicije 6.4, 13.4, 14, 15.1(2)

Dio 15.4 (tabela)

Direktive

citiranje 16.10.2
datum sticanja zakonske snage 20.12-13
izrada 2.2.2
obavijest 20.13
obrazloženje razloga 10.2, 10.8
prenošenje 15.1(4)
provedba 20.16-17
stupanje na snagu 20.12

Dosljednost

formalna 6.1-2
sadržajna 6.1, 6.3-4

Homogenost 4.2-3

Ilustrativne rečenice 4.1

Institucija 8.9(3), 16.10.1-2, 18.11

Izmjena 16.10.4 (fusnota 13)

Izmjena i dopuna

aneksi 18.8
formalna 18.1
izrada 18.12
naslov propisa kojim se vrši izmjena i dopuna 8.4., 18.10-11, 19.3
ponovno označavanje brojevima 18.2
sadržajna 18.13-14
samostalne odredbe 18.4-6, 18.12.6, 19.1
tekstualna 18.1, 18.14.2, 19.2
ubacivanje i brisanje 10.6, 18.3, 18.12.1, 18.12.5
vrsta propisa kojim se vrši izmjena i dopuna 18.7

Izrada

direktive 2.2.2
odluke 2.2.3
preporuke 2.2.4
upotreba glagola 2.3.1-3
uredbe 2.2.1

Jasnoća 1.3, 1.4.1, 4.5.1, 5.2, 14.1, 16.8-9, 18.3

Jezici

izrazi koje treba izbjegavati 5.1-3
izvorni jezik 7.1, 8.6
službeni 5.1, 18.3
višejezičnost 5

Kazne 15.1(4)

Kodifikacija 16.10.4 (fusnota 13)

Komitologija 10.16, 15.1(3)

Konsultacija *vidi* Uvodne izjave

Korelacijska tabela 16.18.1

Međunarodni sporazumi 9.7, 13.2, 22.6

Mišljenja 9.1, 9.10

Mjere

hitne 20.6-7

provedbene 15.1(4)

Naslov

aneks 22.4

citati u citatima 16.10.2

citati u naslovu 16.10.1

dio propisa 7.1, 7.3, 15.4 (tabela)

identifikaciona karakteristika 8.1-3

izmjene i dopune 8.4, 18.10-11, 19.3

kratki naslov 8.7-8

provedbeni propisi 8.5

sadržaj 8.9

Neposredna primjena 2.2.1, 10.8

Obavijest 20.13

Odluke

adresati 2.2.3

datum sticanja zakonske snage 20.12-15

izrada 2.2.3

obavijest 20.13

obrazloženje razloga za donošenje propisa 10.2, 10.13

sui generis 20.14-15

Odredbe

finansijske 10.18-19

izrada 4.1-6

koje zahtijevaju posebno obrazloženje razloga 10.6, 10.14

koje treba izbjegavati 12

prelazne 20

samostalne 8.4, 18.4-6

završne 20

Odjeljak 4.5.1, 7.3, 15.4 (tabela)

Opoziv 10.6, 15.1(5), 16.10.4, 21.1-2

Opseg 4.2.1, 13.1-4, 15.1(1), 16.9, 18.14, 21.1

Ovlasti

isključive 10.15.2-3

neisključive 10.15.4

provedbene 10.16-17, 15.1(3)

zakonodavne 10.15.1

Podstav 15,3, 15.4 (tabela)

Poglavlje 7.3, 15.4 (tabela)

Pomirenje (član 251. Ugovora o EZ-u) 9.11

Pomirenje (Zajednička deklaracija od 4. marta 1975.) 10.19.2-3

Ponavljanje dijelova teksta 12.2, 12.4

Pozivanje

ažuriranje 18.9

citiranje propisa 16.10

- u naslovu 16.10.1

- u citatima 16.10.2

- u uvodnim izjavama 16.10.3, 16.10.5

- u sadržinskim odredbama 16.10.4, 16.10.6, 16.13, 16.15

dinamično 16.14-16, 18.9

koje treba izbjegavati 16.8-9

kružno pozivanje 16.19

serijsko pozivanje 16.20

korelacijska tabela 16.18

opće opaske 16.4-9

otvoreno 16.1-3

statično 16.11-13, 18.9

usklađivanje 16.17-18

zatvoreno 16.1-2

Preambula 7.2

Predmet 13.1, 15.1(1)

Preporuke 2.2.4, 2.3.3, 20.18

Prevod 5.3-5, 18.3

Prijedlozi 9.10

Primjena 20.1, 20.2.2, 20.16

Propisi

neobavezujući 2.3, 17.1-4, 20.18
obavezujući 2.3, 12.1, 17.1-4
periodični 20.6-7
procesni propisi *vidi* Citate (u preambuli)
provedbeni 6.2.1, 8.5, 10.10
zastarjeli 21.1

Proporcionalnost 10.15.3-4

Rečenica 4.4, 5.2.1-4, 15.2, 15.4 (tabela), 18.12.1

Retroaktivno dejstvo 10.14 (obrazloženje razloga) 20.2.2, 20.8-9, 20.15

Rezolucije 2.3.3, 17.1

Sadržinske odredbe 7.3, 12, 15 (*vidi* Pozivanje)

Sankcije *vidi* Kazne

Saradnja 9.1

Skraćenice 4.7, 8.8

Skriveni citati 5.5.1

Službeni serijski broj 8.4, 8.9(2), 16.10.1

Sporazumi

citiranje 16.10.2
zakonski osnov 9.3-4

Struktura

članovi 4.5
rečenice 4.4
sadržinske odredbe 15
tabela 15.4

Stupanje na snagu 10.14, 20.1-5, 20.10-12, 20.15-16

Suodlučivanje (propisi usvojeni postupkom suodlučivanja) 9.1, 9.11, 10.18-19, 20.12

Supsidijarnost 10.15.1-2, 10.15.4
popis zakonodavnih kriterija 10.15.2 (fusnota 7)

Tačka 10.1, 15.4 (tabela)

Terminologija 5.3-4

dosljednost 6.2

odabir 5.3-4

Ubacivanje 18.3, 18.12.1

Uredbe

izrada 2.2.1

hitne mjere 20.6-7

obrazloženje razloga 10.2

odgođena primjena 20.10-11

retroaktivna primjena 20.8-9

stupanje na snagu 20.4

Uvodna rečenica 15.4 (tabela)

Uvodne izjave

brojčano označavanje 11.1-4

član 308. Ugovora o EZ-u kao zakonski osnov 10.7

finansijske 10.18-19

izrada 2.3.1-2, 10.3, 10.5.4, 11.3, 16.10.3, 16.10.5

koje treba izbjegavati 10.5.1-3, 10.7

komitologija 10.16

konsultacije 9.14, 10.17

odabir zakonskog osnova 10.7

odabir vrste pravnog propisa 10.8

odredbe koje zahtijevaju posebno obrazloženje razloga 10.6, 10.14

opće opaske 10.1-2, 10.11

propisi koji imaju opću primjenu 10.9-11

proporcionalnost 10.15, 10.15.3

provedbeni propisi 10.10-11

redoslijed 10.5.4

supsidijarnost 10.15, 10.15.4

Važnost u okviru Evropskog ekonomskog prostora (EEP) 7.1

Važenje

istek 20.20

početak 20.19

Zakonski osnov 9.1, 9.3-9, 9.12-13, 10.5.1, 10.7-8, 12.3, 20.3.3

Zamjena 18.12.1, 18.12.5

Zastarjeli propisi *vidi* Propisi

Žargon 5.2.4, 5.4

Evropske zajednice

Zajednički praktični vodič Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije namijenjen osobama uključenim u izradu propisa u okviru institucija Evropske zajednice

Luksemburg: Ured za službene publikacije Evropskih zajednica

2003 – 91 str. – 17,6 x 25 cm

ISBN 92-894-4063-5

**IZMJENE ZAJEDNIČKOG PRAKTIČNOG VODIČA ZA IZRADU PRAVNIH
PROPISA EVROPSKE ZAJEDNICE, APRIL 2009**

2

Strana	Izmjena
2	Adresa servera Evropa: http://europa.eu
3	Fusnota 3 treba da glasi: '(3) Ažuriran posljednji put u oktobru 2008.'
3	Fusnota 5 treba da glasi: '(5) http://publications.europa.eu/code/en/en-000100.htm '
3	Fusnota 7 treba da glasi: '(7) Komentari se trebaju slati putem elektronske pošte na adresu Grupe za pravnu redakciju pri Evropskoj komisiji (juristes-reviseurs@ec.europa.eu), koja će ih zatim uputiti na pravu adresu.'
17	Pod tačkom 8.1., prva rečenica treba da glasi: Naslov, tj. formula odabrana da u naslovu pruži određene indikacije o glavnom predmetu propisa, mora omogućiti da se odredi na koga se dati propis odnosi (ili ne odnosi).
20	Fusnota 3 treba da glasi: ' (3) Citat odredbe sekundarnog zakonodavstva izgleda ovako: u citatu se navodi puni naslov, nakon čega slijedi upućivanje na informacije u fusnoti; u fusnoti se navode informacije iz Službenog glasnika (serija, broj, datum i stranica).'
21	Pod tačkom 9.10., prva rečenica treba da glasi: 9.10. Nakon citata pripremljenih propisa, i mišljenja koje dostavlja Evropski parlament, Revizijski sud, Ekonomski i socijalni odbor i Odbor regija obavezno slijedi fusnota u kojoj se pominje službeni glasnik u kojem je mišljenje objavljeno (na primjer: Sl.gl. C 128, 9.6.1975., str. 11).
21	Tačka 9.11 treba da glasi: 9.11. Citat koji se odnosi na postupak suodlučivanja piše se na slijedeći način: «Djelujući u skladu sa postupkom predviđenim u članu 251. Ugovora,» nakon čega slijedi fusnota u kojoj se pojašnjavaju sve faze ovog postupka. U slučajevima kada je postupak usuglašavanja uspješan, uvodna izjava glasi: «Djelujući u skladu sa postupkom predviđenim u članu 251. Ugovora, u svjetlu zajedničkog teksta koji je Odbor za usuglašavanje odobrio dana [...],»
23	Tačka 10.5.1. treba da glasi: '10.5.1. Uvodne izjave trebaju uistinu predstavljati obrazloženje razloga za donošenje propisa : u njima se ne navodi zakonski osnov (koji se mora navesti u citatima), niti se u njima ponavlja odlomak u odredbi koji je već citiran kao zakonski osnov, i kojim se instituciji daju ovlasti za djelovanje. Osim toga, uvodne izjave u kojima se navodi samo predmet pravnog propisa, ili u kojima se

	ponavljaju ili čak parafraziraju odredbe propisa, bez navođenja razloga za njihovo donošenje, su suvišne i besmislene.
26 i 27	Tekst u tačkama 10.18 do 10.19.3 treba zamijeniti tekstem u Aneksu I (kako bi se uključilo pozivanje na noviji Međuinstitucionalni sporazum od 17. maja 2006. između Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije o budžetskoj disciplini i dobrom finansijskom upravljanju (Sl.gl. C 139, 14.6.2006, str. 1).
36, 37 i 38.	Tekst u tačkama 16.10 do 16.10.6 treba zamijeniti tekstem iz Aneksa II (odluka da se ne poziva na posljednju izmjenu i dopunu u fusnotama).
42	Pod tačkom 18.1, primjer treba da glasi: <p style="text-align: center;">«Član 1.</p> <p style="text-align: center;">Uredba (EZ) br. .../... se mijenja i glasi:</p> <p>1. Član 13. (1) se zamjenjuje sljedećim tekstem: «1. Statističke informacije koje su potrebne sistemu Intrastat ...»</p> <p>2. Član 23 se mijenja i glasi:</p> <p>a) U stavu 1, tačke f) i g) se brišu;</p> <p>b) Stav 2. se zamjenjuje sljedećim tekstem: «2. Države članice mogu propisati da ...»</p> <p>c) Ubacuje se stav 2a. koji glasi: «2a. U slučaju lica koja pružaju statističke informacije...»</p> <p>d) Dodaje se stav 4. koji glasi: «4. Komisija osigurava objavljivanje u Službenom glasniku ...».</p>
56 do 64	U pet uzoraka, nakon citata "Uzimajući u obzir prijedlog Komisije" fusnotu '(1)' treba izbrisati.
65	U Popisu dokumenata na koje se poziva ovaj Vodič, treba navesti sljedeće Tekstove: 'Zajednička deklaracija Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije o uspostavi postupka usklađivanja između Evropskog parlamenta i Vijeća (Sl.gl. C 89, 22.4.1975., str. 1) Rezolucija Vijeća od 8. juna 1993. o kvalitetu izrade propisa Zajednice (Sl.gl. C 166, 17.6.1993., str. 1) Opće smjernice za zakonodavnu politiku, dokument SEC (1995) 2255/7 od 1. januara 1996. Deklaracija 39 o kvalitetu izrade propisa Zajednica koja je priložena Završnom aktu Ugovora iz Amsterdama Međuinstitucionalni sporazum od 22. decembra 1998. o zajedničkim smjernicama za kvalitet izrade propisa Zajednice (Sl.gl. C 73, 17.3.1999., str. 1) Međuinstitucionalni sporazum od 17. maja 1999. između Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije o budžetskoj disciplini i dobrom finansijskom upravljanju (Sl.gl. C 139, 14.6.1999., str. 1)

ANEKS I

Novi tekst pod tačkama 10.18 do 10.19.3

Unošenje uvodnih izjava finansijske prirode u pravne propise

10.18. Evropski parlament, Vijeće i Komisija su, 17. maja 2006., usvojili Međuinstitucionalni sporazum o budžetskoj disciplini i dobrom finansijskom upravljanju⁹ koji zamjenjuje, od 1. Januara 2007. Međuinstitucionalni sporazum od 6. maja 1999. o budžetskoj disciplini i unaprjeđenju budžetske procedure⁹. U tački 37. Sporazuma navodi se da propisi koji se odnose na višegodišnje programe usvojene u skladu sa postupkom suodlučivanja moraju sadržati odredbu u kojoj zakonodavac propisuje finansijski okvir za program. Tu odredbu prati i sljedeća standardizirana uvodna izjava:

«Ovim propisom se uspostavlja finansijski okvir za višegodišnji program, koji predstavlja glavni osnov za djelovanje nadležnog budžetskog organa tokom godišnjeg budžetskog postupka u smislu tačke 37. Međuinstitucionalnog sporazuma od 17. maja 2006. između Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije o budžetskoj disciplini i dobrom finansijskom upravljanju.

10.19. Prema tački 38. Međuinstitucionalnog sporazuma od 17. maja 2006., propisi koji se odnose na višegodišnje programe koji ne podliježu postupku suodlučivanja ne sadrže «iznos koji se smatra potrebnim». Stoga, prijedlozi Komisije ne sadrže finansijske odredbe za propise, osim onih pomenutih u tački 10.18. Ukoliko Vijeće želi uključiti finansijske odredbe, to će se protumačiti kao volja zakonodavca i neće uticati na nadležnosti nadležnog budžetskog organa, kako je predviđeno Ugovorom o EZ. Ovu odredbu treba pomenuti u svim propisima koji imaju finansijsku dimenziju.¹¹

10.19.1. Shodno tome, ovi propisi sadrže sljedeću uvodnu izjavu:

«Finansijski referentni iznos za višegodišnji program, u smislu tačke 38. Međuinstitucionalnog sporazuma od 17. maja 2006. godine između Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije o budžetskoj disciplini i dobrom finansijskom upravljanju, unosi se u ovaj [propis] i ne utiče ni na koji način na ovlasti nadležnog budžetskog organa predviđene Ugovorom o EZ.»

10.19.2. Ukoliko je u Evropskom parlamentu postignut dogovor o finansijskom referentnom iznosu u okviru postupka usaglašavanja kojeg predviđa Zajednička deklaracija od 4. marta 1975. godine¹², ovaj referentni iznos se tumači u smislu tačke 10.18.

10.19.3. U tom slučaju, koristi se dole navedena uvodna izjava umjesto one navedene u tački 10.18, dok sadržinske odredbe ostaju iste:

---

⁹ Sl. gl. C 139, 14.6.2006., str. 1

⁹ Sl. gl. C 172, 18.6.1999., str. 1

¹¹ Odgovarajuća odredba u sklopu sadržinskih odredbi glasi:

«Finansijski referentni iznos za provedbu [programa] za period ... iznosi ... .

Godišnja izvavanja odobrava nadležni budžetski organ u okviru zadatih finansijskih ograničenja.»

¹² Sl. gl. C 89, 22.4.1975., str. 1

«Evropski parlament i Vijeće su, u skladu sa postupkom usaglašavanja kojeg predviđa Zajednička deklaracija od 4. maja 1975..., postigli sporazum o iznosu koji predstavlja glavni osnov za višegodišnji program u smislu tačke 37. Međuinstitucionalnog sporazuma od 17. maja 2006. godine između Evropskog parlamenta, Vijeća i Komisije o budžetskoj disciplini i dobrom finansijskom upravljanju.»

ANEX II

Novi tekst pod tačkama 16.10 do 16.10.6

Citiranje propisa na koji se poziva

16.10. Prilikom pozivanja na propis u drugom propisu, mora se navesti naziv propisa bilo u cijelosti uz navođenje izvora publikacije, ili u kraćoj formi – posebno ako se poziva na naziv, ili ako je drugi propis već citiran.

16.10.1. U slučaju kada se naziv propisa poziva na naziv drugog propisa:

- naziv institucije se ne ponavlja ukoliko oba propisa donosi ista institucija;
- izostavlja se datum, osim ako se ne poziva na još neobjavljeni propis koji nema službeni broj ili broj publikacije;
- ne pominje se službeni glasnik u kojem je propis objavljen;

Propis na koji se poziva se može citirati, ali ne u punom nazivu, već u kraćoj formi uz sažeti opis predmeta propisa.

16.10.2. Kod citata važi pravilo da se treba navesti puni naziv. U slučaju direktiva ili odluka koje se trebaju prijaviti, a koje su objavljene, broj publikacije se ubacuje. Nakon punog naziva slijedi arapski broj u zagradi koji upućuje na fusnotu u kojoj se navodi službeni glasnik u kojem je propis objavljen. Takve fusnote se ne primjenjuju u slučaju ugovora kojim se uspostavljaju Zajednice i ostalih dobro poznatih ugovora (na primjer: Ugovora o pristupanju, Konvencija iz Lomea).

16.10.3. Kada se propisi citiraju po prvi put u uvodnim izjavama, navodi se njihov puni naziv osim kada to nije neophodno za ispravno razumijevanje teksta. U tom slučaju dovoljno ih je označiti brojem.

Primjer:

Prvo pozivanje: «Uredba Komisije (EZ) br. 3223/94 od 2. decembra 1994. godine o detaljnim pravilima za primjenu uvoznih aranžmana za voće i povrće
( )

(Sl.gl.L 337, 24.12.1994., str. 66

Naknadno pozivanje: «Uredba (EZ) br. 3223/94.»

16.10.4. Pozivanje na druge propise u sadržinskim odredbama se mora ograničiti samo na pozivanje koje je apsolutno neophodno. Čitaocu se treba omogućiti da u

cijelosti razumije sadržinske odredbe, i bez konsultiranja drugih propisa. Potencijalni problemi koji nastaju kao rezultat izmjene i dopune, ili opoziva propisa na koji se poziva, se takođe moraju izbjeći.¹³

- 16.10.5.** Pominjanje svih pravnih propisa na koje se propis naknadno poziva u uvodnim izjavama smatra se dobrom zakonodavnom praksom. Ovi propisi se citiraju uz navođenje službenog glasnika u kojem su objavljeni i, kao rezultat toga, članovi se mogu pozivati na ove propise navođenjem njihovih brojeva.
- 16.10.6.** Citati u sadržinskim odredbama obično predstavljaju dinamično pozivanje (vidi tačke 16.13 do 16.16).

---

¹³ Ukoliko se u citiranom propisu vrše izmjene i dopune, pozivanje se odnosi na izmijenjeni i dopunjeni propis. Ako je propis zamijenjen drugim propisom, pozivanje se odnosi na drugi propis. Ukoliko je propis opozvan, a nije zamijenjen drugim propisom, nastala praznina se popunjava tumačenjem propisa. U slučaju kada su propisi preinačeni ili kodificirani i kada su u tom procesu izmijenjeni brojevi članova, ove promjene se moraju navesti u korelacijskoj tabeli priloženoj uz kodificirani ili preinačeni tekst.